

JAUNUMS.

Laimīgā programma. Ik piektdienu tā ir kopā ar Kurzemnieku visās mazumtirdzniecības vietās. **Abonējiet Kurzemnieku ar Laimīgo programmu!**

Tā ir izdevīgāk: ja abonē kopā, mēnesī jāmaksā **6,95** eiro; ja atsevišķi, – **8,59** eiro.

IKurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
1,20 eiro

Nr. 3
(11 534)

Piektdiena, 2020. gada 10. janvāris

VĒTRA ATKAL PLOSA STĀVKRASTU JŪRKALNĒ.

Speciālisti saka – ar eroziju jāsadzīvo. ➔ 5. lpp.

ZEMNIEKI VĒRTĒ BIJUŠO UN CER UZ LABĀKO.

■ Lauku atbalsta dienests pērn izmaksājis **571 miljonu eiro.**

■ Eiropas Savienības budžeta plānošana vieš cerības, ka atbalsts mūsu laukiem varētu pieaugt par **117 miljoniem eiro.**

➔ 2. un 7. lpp.

➔ 8.-9. lpp.

Bez māsiņām – nekā!

Pasaules Veselības organizācija šo gadu pasludinājusi par Starptautisko māsu un vecmāšu gadu. Latvijā tā mērķis ir pievērst uzmanību darbinieku trūkumam un profesijas nozīmīgumam. Kuldīgas slimnīcā strādā 53 medicīnas māsas. Vakantas ir aptuveni 20 vietas. Vecmātes ir astoņas, un tas esot pietiekami.

Kuldīgas slimnīcas ķirurģijas nodaļas medicīnas māsa Mirdza Valce, Māra Sprōģe un Inese Skaistkalne atzīst, ka darbs nav viegls, bet viņām esot piemērots un sagādājot gandarījumu.

Jauni darbinieki piepulcējoties maz – vairums māsu strādā ilgu gadus. Mirdza Valce, kura ir medicīnas māsa 48 gadus un Kuldīgā slimnīcā strādā kopš 1974. gada, stāsta, ka ķirurģijas nodaļā vēl piecas kolēģes šo darbu dara 40 gadu un vairāk. Nereti profesija izvēlēta nejauši, pat īsti neapjaušot, kas būs darāms. „Pēc pamatskolas ar draudzenēm kompānijas pēc iestājos medicīnas skolā. Man nebija nekāda priekšstata par šo darbu, bet ātri vien iepatīkās,” stāsta Māra Sprōģe. „Tagad pat nevarētu iedomāties, ka varētu darīt ko citu. Patīk.”

Kad Kuldīgā ķirurģijas nodaļa 1978. gadā atvērta pēc remonta, tajā pēc Ventspils medicīnas skolas sākušas

strādāt un joprojām to dara Inese Skaistkalne, Guna Feldmane un Dina Balode. I.Skaistkalne atzīst, ka darbs nav viegls un nekad nav bijis labi atalgots, bet izvēli viņa nenožēlo. Darbs ar cilvēkiem dodot gandarījumu, un, kad pacients izveseļojas, tā esot labākā samaksa. Vaira Gotlande stāsta: „Kad iestājos māsu skolā, īsti neapjautu, ko esmu izvēlējusies, bet liktenis bijis tik labvēlīgs, ka esmu trāpījusi un darbs ir patīcis.” Viņa 1972. gadā sākusi strādāt ķirurģijas nodaļā, 30 gadus bijusi operāciju māsa, bet, kopš uzcelta jaunā slimnīca, izveidojusi centrālās sterilizācijas nodaļu un strādā tajā. Latvijas Māsu asociācijas viceprezidente Ilze Ortveina skaidro, ka ik mēnesi

plānota kāda aktivitāte. „Vēlamies būt vienā elpas vilcienā ar visas pasaules māsām un popularizēt Latvijā savu un vecmātes profesiju. Gribam veicināt dialogu ar sabiedrību, skaidrot profesijas jēgu un ieguldījumu cilvēku labklājībā. Ārstniecības reģistrā Latvijā ir 10 000 māsu, pēc Veselības ministrijas datiem – 7500, taču pēc mūsu faktiskajām ziņām, atšķirojot tos, kuri nav tieši profesijas pārstāvji, ar pamatdiplomu ir ap 5000. Situācija ārkārtīgi bēdīga. Tādēļ aicinām glābt nevis māsas, bet pašiem sevi. Šajā profesijā nav vairs jaunās paaudzes, un tas ir briesmīgāk par to, ka esam maz pēc skaita.”

Jolanta Hercenberga, Lāsmas Reimanes foto

Šajā numurā:

- ➔ Kristīgie Ziemassvētki nosvinēti Kuldīgas pareizticīgo baznīcā. **4. lpp.**
- ➔ Smilšu iela Kuldīgā. Starp trim parkiem. **6. lpp.**
- ➔ Eiropas Parlamenta deputāti atbild uz žurnālistu jautājumiem. **13. lpp.**
- ➔ Konkursā *Supernova* arī kuldīdzniece Rūta Ķergalve. **16. lpp.**

Otrdien, 14. janvārī:

- Vai Kuldīgas novadam pievienot arī Jūrkalni?
- Jaunā zvaigzne – ritenbraucējs Kristis Neilands.
- Māksliniece Dzidra Eglīte par dzīvi un darbu Vācijā.
- Kuldīgas preses vēsture Veltas Salmgriezies atmiņās.
- *Nāc un dzied!* – tradicionālais konkurss Turlavā.
- Konkursu lappusē – pieci erudīcijas pārbaudījumi.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Grāmata –
prātam, iztēlei,
radošumamDaiga
Bitiniece

Kad kopā ar Jauno žurnālistu skolas jauniešiem oktobrī saucām rakstu tēmas, kas viņus interesētu, liels bija mans pārsteigums, kad tika minēta grāmatu lasīšana. Protams, tie visi bija tādi jaunieši, kuri bez pulciņa *Kurzemniekā* apmeklēja vēl mūzikas, mākslas, sporta skolu vai darbojas pāris citās interešu kopās, ir motivēti zināt vairāk un labāk, un par viņiem drīzāk varētu vaicāt: „Pa kuru laiku?”

„Ja bērnībā lasīšanas prieks ieaudzināts, tas var atgriezties, mainoties vērtību sistēmai, interesēm.”

Aptaujā, ko skolēni veica, atklājās, ka no 60 jauniešiem 83% grāmatas lasa. Taču atbildes uz nākamo jautājumu – cik bieži lasāt daiļliteratūru – parādīja, ka apmēram ceturta daļa to dara reizi nedēļā, tikpat – reizi mēnesī vai pat tikai pusgadā. Un tikai 10% lasot katru dienu.

Iemesli neregulārai lasīšanai vairāki. Visbiežāk minēts slinkums, un to var saprast, kaut grūti attaisnot. Jo zināms, ka bez intelektuālas piepūles, pasīvi dreifējot internetā, nevar kļūt īpaši gudrāks, bet piepūlēt sevi ir grūti. Vieglāk un ātrāk ir noskatīties filmu, kas tapusi pēc interesantas grāmatas motīviem.

Otra atzīšanās – nepietiek laika – attiecas uz iepriekš minētajiem aizņemtajiem, sabiedriski aktīvajiem, un šajā gadījumā attaisnojumu rast vieglāk.

Bet apmēram ceturto daļu grāmatas neinteresē. Gribas vaicāt: „Kā var zināt, ka neinteresē, ja nezini, par ko ir stāsts, ja vispār nelasi?”

Savukārt tie, kuri lasa, un to apliecina arī intervētās bibliotekāres, izvēlas dienasgrāmatu veida literatūru – tā sasauca ar blogiem, kas kļūst arvien populārāki un ir sava veida aizvietotāji jaunas informācijas vai izjūtu iegūšanā. Un absolūts mazākums saka – tikai grāmata var sniegt citādākas – pozitīvas, nomierinošas – izjūtas, pēc kurām velti doties interneta straumē.

Protams, mainās laiki, mainās paradumi, un, lai ieinteresētu bērnus un jauniešus lasīt, jāizmanto informācijas tehnoloģijas, jāsaprot viņu paradumi jaunumu iegūšanai.

Taču lasīšanas prieku var ieaudzināt bērnībā, tāpēc diezgan droši gribas apgalvot, ka vēlme lasīt, pavadīt laiku divatā ar grāmatu nāk no ģimenes. Un tas atkarīgs no tā, vai bērns redz vecākus mājā lasām. Tālāk svarīgi, kā par grāmatām prot ieinteresēt skolotājs jau sākumskolā. Ja bērnībā lasīšanas prieks ieaudzināts, tad pēc pusaudžu vecuma, kad daudzi domā, ka lasīt nav stilīgi, tas var atgriezties, mainoties vērtību sistēmai, interesēm. Jo grāmatu lasīšana ir svarīga gan intelektam un izaugsmei, gan vārdu krājumam, gan iztēlei un radošumam.

Lielu darbu uzņēmušās bibliotēkas, gan ar *Bērnū žūriju*, gan dažādām spēlēm, akcijām, ar čaklāko lasītāju apbalvošanu. Un arī bērnudārzi. Un vai nav jauki, ka kāds bērns nedēļas nogalē uz bibliotēku atved mammu vai tēti, jo, redz, tur bijis interesanti?

TRIS PAR VIENU

Vai lauksaimnieks var izdzīvot bez atbalsta?

NEDZĪVO PĀRI LĪDZEKĻIEM

1. Jānis Podnieks, Rudbāržu SIA *Korkalni* pārstāvis:

– Tas atkarīgs no nozares, laika apstākļiem un vēl citiem. Cūkkopībā ir puslīdz normāli salīdzinājumā ar to, kā bija. Tagad gaļai kaut cik ir iepirkuma cena, bet bija laiks, kad pat izdzīvot ar to nevarēja, bija vajadzīgas rezerves, atbalsts. Šobrīd var izdzīvot, bet ne attīstīties – kaut ko uzbūvēt un modernizēt. Ražošanas izmaksas

JĀTIC, KA BŪS

2. Ģirts Osis, Lauku atbalsta dienesta Dienvidkurzemes pārvaldes vadītājs:

– Dzīve un ražošana kļūst dārgāka, tāpēc jebkurš uzņēmējs var priecāties par jebkādu atbalstu un cerēt, ka tas arī palielināsies. Jātic ir, citādi uzņēmums nebūs ilgtspējīgs. Diemžēl, salīdzinot ar citām Eiropas valstīm, esam slinktākā pozīcijā, jo mums atbalsts nav tik liels – vajadzētu panākt vienlīdzību. Līdz šim ir tikai runāts un runāts, bet lācis vēl nav nomedīts. Nauda vajadzīga visās lauk-

nemitīgi aug, attiecīgi vajadzētu palielināt atbalstu.

Bet ļoti trūcīgi nav, jo pieejamas investīcijas. Mūsu lopkopības uzņēmums ieguvis vairākus simtus tūkstošu Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai apakšpasākumā *Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē* un ceļ graudu glabātavu, kas būs gatava gada beigās. Lai tiktu pie naudas, nav īpaša iemesla sūdzēties par atbalsta

saimniecības nozarēs. Stingrākas kļūst vides prasības – tā ir ne tikai Eiropas, bet visas pasaules virzība. Lai to izpildītu, izmaksas ir ļoti lielas. Lielākā daļa uzņēmumu par savu naudu to nevar izdarīt. Piemēram, jāuzceļ atbilstoša kūtsmēsļu krātuve. Zemnieks pats no šīs būves finansiāli neko neiegūs, vienīgi jaunas kredītsaistības, lai izpildītu vienu vides prasību. Dienvidkurzemē augusi summa par platībmaksājumiem, jo proporcionāli lielāka kļuvusi sējumu platība. Zālājus vairs tik daudz nesēj, bet sēj kul-

niepieejamību un administratīvo slogu. Gribētos jau attīstīties ātrāk un vairāk, bet būvējam tik, cik ir naudas. Pabeidzam vienu kārtu, no Lauku atbalsta dienesta saņemam atpakaļ attiecināmās izmaksas un startējam nākamajā kārtā. Saimniekojam prātīgi – nevis dzīvojam pāri līdzekļiem, bet uzkrājam rezervīti, lai var būvēt. Nedaudz bija aizkavējies atbalsts apdrošināšanai, bet tas zaudējumus neradīja.

tūras, par kurām var iegūt lielāku atbalstu. Pēdējos gados kviešu lauki Kurzemē kļūst līdzvērtīgi kā maizes klētī Zemgalē. Graudkopībā klājas mazliet vieglāk nekā citās nozarēs. Investīciju apjoms būtiski nemainās, bet atšķirības rodas no tā, kuram gadam realizēto projektu pieskaita, jo dažkārt tehnisku iemeslu dēļ realizācijas laiks jāpagarina un nauda pāriet uz nākamo gadu. Lai izlemtu, kam atbalsts vajadzīgs visvairāk, Zemkopības ministrija diskusijās iesaista pašus zemniekus.

JĀIZMANTO RACIONĀLĀK

3. Ainars Bierands, Gudeņnieku zemnieku saimniecības *Akmeņkalni* īpašnieks:

– Solīts ir daudz, bet, piemēram, platībmaksājumi nemaz nav tā palielinājušies. Tāpat investīcijas solīja, lai varētu konkurēt ar vecajām Eiropas valstīm, kurām tiek dots ievērojami vairāk. Cik zinu, nākamajā plānošanas periodā vairāk par 5% nesola. Nekas liels tas nav, tajā pašā laikā jāatzīst, ka arī ar to atbalsta mazumiņu Latvijas lauki tomēr attīstās.

Tomēr piemaksas jau sen vairs nenosedz augošās prasības. Katru gadu ir sarežģītāk tās izpildīt. Neļauj vairs lietot lētos augu aizsardzības līdzekļus, bet kur lai zemnieks dabū naudu dārga-

jiem? Bez atbalsta daudzi vispār neizdzīvotu. Vairāk Zemgalē, kur lauki ražīgāki un vieglāk izaudzēt. Mazās saimniecības, bioloģiskie vispār nespētu pastāvēt – tās turas tikai uz platībmaksājumiem. Ir tādi zemnieki, kas projektus neraksta.

Mēs rakstījām trīs gadus, lai iegādātos jaunu kombainu, bet iepriekšējos divos naudas pietrūka, jo gribētāju bija vairāk. Trešajā piegājienā summu samazinājām, tad nu piešķīra. Būtībā šajā plānošanas periodā, kas tūlīt beigsies, šis ir pirmais un pēdējais projekts, ko realizēsim. Nav pārliecības, kā būs pēc tam. Zemniekiem vairs nav valsts subsīdiju. No 45 miljoniem 2007. gadā tagad palikuši

astoņi deviņi miljoni, bet tie aiziet datu centram un uzskaitē, ne pašiem ražotājiem. Citās valstīs ir gan Eiropas, gan nacionālās subsīdijas. Ja laika apstākļi būtu stabili, varbūt iztiktu. Šogad nevar sūdzēties, bet zinu zemniekus, kuri vēl nav tikuši ārā no bedres, kurā iekrita iepriekšējos divos neražas gados. Nopietni jāpārdomā, kā to mazumiņu labāk sadalīt. Atbalstu piešķir ne jau tikai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem. Es nesaku, ka ceļu sakārtošanai nevajadzētu – tā uzņēmējdarbībā ir svarīga joma, taču ceļu var uzbūvēt daudz lētāk, tāpēc nopietni jādomā, kā naudu izmantot racionāli.

Daina Tafelberga

MANUPRĀT

Vai tas būs glābiņš?

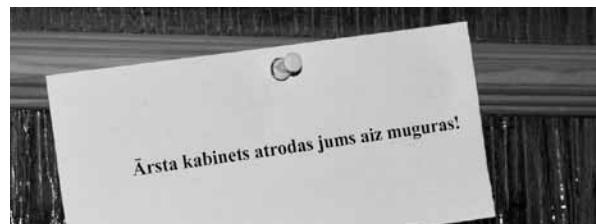
Gads sācies ar vairākiem jaunumiem, tostarp pretrunīgiem. Šodien varat *Kurzemniekā* (7. lpp.) lasīt par turpmākām subsīdijām lauksaimniecības attīstībai. Savukārt biedrība *Dzīvnieku brīvība* rīko sociālo kampaņu *Neapēd zemeslodi!* unicina visus janvārī atteikties no gaļas ēšanas. Raugi, lopkopji daļēji vainīgi vides problēmās un klimata pārmaiņās. Arī Latvijas broileru, cūku un gaļas liellopu audzētāji, kuriem ļoti vajadzīgs atbalsts i no pašu valsts, i Eiropas, lai ražošanu laukos uzturētu. Starp citu, tāda pasaules glābšanas kampaņa arī pie mums nav nekas jauns. Jau pirms gadiem desmit *Vides Vēstis* rakstīja, ka ikviens, kurš atteiksies no gaļas, izglābs no bojāejas 90 dzīvnieku sugas un 0,5 ha meža, jo pēc ASV pētījuma gaļēdāji savas maltītes nodrošināšanai izmanto ap 30% sauszemes, bet to lopiņu (īpaši lielo) audzētāju darbība ir planētai bīstama, jo veicina globālo sasilšanu. Piemēram, 1,3 miljardi govju, kas dzīvo uz Zemes, ir atbildīgi par 18% gāzu, kas izraisa siltumnīcas efektu. Vai tiešām iznīcinot lauksaimniecību, piemēram, Latvijā tiks izglābta pasaule?

Daina Tafelberga

FOTOKOMENTĀRS

Kāds ļoti neapmierināts kaimiņš.

Lāsmas Reimanes
teksts un foto

PRECIZĒJUMS

7. janvāra rakstā *Dodas pelnītā atpūtā* pareizi jābūt, ka Ilze Zariņa ir nevis medicīnas māsa, bet pacientu administratore. Raksta autore Jolanta Hercenberga lūdzu atvainot par kļūdu.

Kurzemnieks

Kuldīga, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.

Žurnālisti: Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv; Daina Tafelberga –

63350563, daina.tafelberga@gmail.com; Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com; Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv; Lāsma Reimane – 63350568, reimane.lasma@gmail.com; Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Poriņa – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv; korektore Aiga Blumberga – 63350568, aiga.blumberga@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv, Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. nr. 1400. Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa „Mūkusala”* Rīgā, Mūkusalas ielā 15a. Metiens – 3268.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Vienlīdzīgi spēles noteikumi: kāpēc tie vajadzīgi?

Skaidrīte Ābrama,
Konkurences padomes priekšsēde

1. janvārī Latvijā stājās spēkā grozījumi Konkurences likumā, kas aizliedz publiskām personām – valstij, pašvaldībām un tām piederošām kapitālsabiedrībām – pārkāpt vienlīdzīgas konkurences principus, nepamatoti ierobežojot vai pat liedzot privātajiem uzņēmējiem iespēju darboties tirgū.

Tas gan nenozīmē, piemēram, ka pašvaldībām turpmāk ir aizliegts dibināt savas kapitālsabiedrības, jo saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. pantu tās savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību, saglabāt līdzdalību vai paplašināt kapitālsabiedrības darbību. Taču tās to drīkst darīt vienīgi trijos gadījumos: ja citādi nav iespējams efektīvi novērst tirgus nepilnību; radīt stratēģiski svarīgas preces vai pakalpojumus; pārvaldīt īpašumus, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Un tas nekādā gadījumā nenozīmē to, ka pašvaldības par publiskiem līdzekļiem drīkst izdot informatīvos materiālus, ko var gan nopirkt, gan abonēt, gan kuros par maksu publicēt reklāmas un sludinājumus. Jo šādi pašvaldības iesaistās preses izdošanas un reklāmas tirgū, kur darbojas arī citi dalībnieki, kam publiskie līdzekļi nav pieejami un kam ienākumi no reklāmām, sludinājumiem un preses izdevumu pārdošanas ir vienīgais ienākumu avots. Šādos gadījumos pašvaldībai komercdarbības veikšanai, pirmkārt, būtu jādibina kapitālsabiedrība, iepriekš izvērtējot, vai ir konstatējama tirgus nepilnība, un, otrkārt, jānodrošina, ka kapitālsabiedrībai netiek sniegtas kādas priekšrocības, salīdzinot ar privāto pakalpojuma sniedzēju.

Atgriežoties pie grozījumiem par vienlīdzīgiem spēles noteikumiem jeb konkurences neitralitātes ievērošanu, kāpēc tie ir vajadzīgi?

Gadu no gada sabiedriskās domas

pētījuma dati, kā arī uzņēmēju biežās sūdzības atklāj, ka viena no aktuālākajām konkurences tiesību problēmām Latvijā ir konkurences kropļojumi, ko rada publiskas personas, negodprātīgi izmantojot sev piešķirto administratīvo varu. Tie visbiežāk izpaužas kā konkurences neitralitātes neievērošana jeb privāto uzņēmumu diskriminācija, nodrošinot sev piederošajām kapitālsabiedrībām nepamatoti labvēlīgākus nosacījumus. Piemēram, pašvaldība savam ēdināšanas uzņēmumam nosaka nepamatoti zemu telpu nomas maksu vai vispār no tās atbrīvo, kamēr privātie konkurenti par telpu nomu maksā pilnu tirgus cenu. Līdz ar to abu veidu uzņēmumu pakalpojumu izmaksu struktūra un gala cena atšķiras un privātajiem komersantiem iespējas konkurēt nav labvēlīgas.

Par publisku personu radītajiem konkurences kropļojumiem padome cēlusi trauksmi jau no 2012. gada. Pēc vairāku gadu diskusijām Konkurences likumā beidzot ieviesti grozījumi, kas sniedz mums efektīvākus rīkus cīnīties pret publisko personu rīcību. Ja attiecīgās iestādes vai kapitālsabiedrības darbība konkurenci kavēs, Konkurences padome vispirms veiks pārrunas. Ja neizdosies panākt, ka publiska persona vai tās kapitālsabiedrība savu rīcību maina, padome būs tiesīga pret kapitālsabiedrību rosināt pārkāpuma lietu un noteikt naudas sodu līdz 3% no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne mazāk kā 250 eiro.

Konkurences neitralitāte jeb vienlīdzīgi spēles noteikumi visiem – tā ir alfa un omega jebkuras nozares politikas veidotājam, jebkurai amatpersonai, kurai rūp godīgas komercdarbības vide. Tāpēc uzņēmējus, kuri saskārušies ar publisku personu izraisītiem vai veicinātiem konkurences kropļojumiem, aicinu ziņot par tiem Konkurences padomei, lai mēs maksimāli ātri konkurences svaru kausus izlīdzinātu.

Padome aktīvi sekos līdzī publisku personu darbībām konkurences vidē, un pirmais Konkurences likuma grozījumu gads pamatā būs vērst uz izglītošanu un konsultēšanu. Lai palīdzētu publiskām personām pielāgoties jaunajai likuma normai, padome ir publicējusi vadlīnijas par konkurences neitralitātes izvērtēšanu.

PĒC PUBLICĒTĀ

Par Ķeļu ielas traģēdiju stāsta mirušā vīrieša dzīvesbiedre

Novembra otrajā pusē Kurzemnieks vēstīja, ka Kuldīgā, kādā Ķeļu ielas namā, iespējams, notikusi slepkavība. Pēc tam ar redakciju sazinājās mirušā vīrieša sieva, kura sākotnēji nevēlējās, tomēr pēc vairākkārtējas sazināšanās īsu viņas skaidrojumu par notikumiem.

KAIMIŅI DZIRDĒJUŠI STRĪDŪ

Iepriekš rakstījām, ka agrā sestdienas rītā mājas iedzīvotājus pārsteidza vairāku policijas ekipāžu un neatliekamās medicīniskās palīdzības ierašanās. *Kurzemnieks* uzreiz pēc notikušā sazinājās ar Valsts policiju (VP), jo bija zināms, ka kādā dzīvoklī atrasta mirusi persona. VP to apstiprināja, bet no plašākiem komentāriem atturējās.

Iemītnieki pastāstīja, ka iepriekšējā naktī dzīvoklī bijis dzirdams strīds. Pēc kaimiņu sacīta, apogēju tas sasniedzis ap pieciem no rīta. Savukārt kāda iedzīvotāja teica, ka tur dzīvojošajam vīrietim un sievietei bijušas tuvas attiecības ar zaļo pūķi. Strādāt nekur nav strādājuši, bet nauda alkoholam bijusi. Kaimiņi stāstīja, ka policija aizturējusi sievieti, kura dzīvojoši kopā ar mirušo.

NAV TUR DZĪVOJUSI

Kā tagad stāsta sieviete, Ķeļu ielā, kur notika negadījums, viņa ar vīru nekad nav dzīvojusi. Mājokli esot īrējis cits pāris, un tajā atrastais mirušais iepriekš pazinis tur dzīvojošo vīrieti, ar kuru savulaik kopā strādājis. Traģiskajā vakarā, iespējams, klāt bijusi vēl kāda persona, kura, kā stāsta sieviete, esot

policijas meklēšanā. Tas sakrīt ar savulaik laikraksta rīcībā nonākušo neoficiālo informāciju, ko VP nedz apstiprināja, nedz noliedza. Mirušo vīru sieviete atradusi tad, kad devusies to meklēt. Tieši viņa izsaukusi gan policiju, gan ātro palīdzību un pati nevienu brīdi nav bijusi aizturēta. Kā pati uzskata, ģimenei problēmu ar alkoholu nav bijis, tikai vīrs patrāpījies neīstajā vietā neīstajā laikā.

Sieviete apgalvo, ka policija viņai aizliegusi par notikušo publiski runāt, jo vēl neesot saņemti autopsijas rezultāti, līdz ar to vīra nāves cēlonis nav zināms. Tikai tad, kad tie tiks atsūti, būs skaidrs, vai un kam, iespējams, būs jānodod aizrestēm. *Kurzemnieks* turpinās par izmeklēšanu interesēties.

Alberts Dinters

Gaisā izšauta nauda un baidīšana

Izlasījusi 7. janvāra *Kurzemniekā* rakstu *Būt vai nebūt salūtam*, Ainas kundze no Turlavas uzskata, ka ugunošana ir bezjēdzīga naudas tērēšana, kas līdzī nes vairāk ļauna. Viņa pati salūtu nekad neskatoties, jo baidās, arī su-

ņuks no būkšķiem bīstoties un dzīvoklī meklējot, kur paslēpties. Kundze uzskata, ka bail arī citiem dzīvniekiem un putniem. Viņa dzīvo Turlavas centrā, un aiz daudzdzīvokļu mājām kādreiz šaudījušies vairākas dienas,

tagad retāk. „Man vienmēr bail, ka netrāpa logā. Esmu arī ar petardi dabūjusi pa papēžiem. Vienugad bija izkārtā veļa, un pēc salūta tā bija vienas caurums,” Ainas kundze atceras.

Inguna Spuleniece

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kādi ir pozitīvie un negatīvie aspekti tam, ka esam Eiropas Savienībā?

Jānis Kevīss, sabiedrisko attiecību speciālists: – Stratēģiski mums tas svarīgi, pat nerunājot par ekonomisko izdevīgumu. Pozitīvi, ka ir atbalsts no organizācijām, kas pārstāv Eiropas Savienību. Mēs nemaz nevarētu

tur nebūt, jo šeit ir krievu un amerikāņu interešu zona un ir svarīgi būt lielākas apvienības sastāvā. Tas mūs aizsargā no naidīgām citu valstu interpretācijām. Anglija grib izstāties, un tur tagad paši nezina, kas viņus sagaida.

Krista Kalna, mācās par dizaineri: – Esmu iesaistījusies programmā *Erasmus+*, nesen atgriezies no Kauņas, kur studēju. Man ir plāns doties vēl vienā šīs programmas braucienā. Es augstu vērtēju tās priekšrocības, kas izglītībā paveras tādēļ, ka esam Eiropā. Tāpat var iesaistīties brīvprātīgo kustībā. Es redzu tikai pozitīvo, ko dod būtība šajā savienībā.

Ainars Grencis, strādā lauksaimniecībā: – Labi, ka varam brīvi ceļot. Slikti tas, ka daudzos jautājumos jāpakļaujas Eiropas norādēm. Diemžēl daudreiz mēs pēc tām norādēm aizskrienam citiem pa priekšu. Kas Eiropā ieteikts, tas mums ir obligāti.

Baiba Leimane, auklīte: – Vairāk jau ir labumi. Tas palīdz drošībai, mēs saņemam naudu. Vissvarīgākā gan mums ir veselības sistēmas uzlabo-

šana.

Inese Skudika, pārdevēja: – Grūti pateikt, par to īpaši nedomāju. Labums ir tas, ka brīvi varam ceļot. Arī projektu nauda ienāk, varam atjaunot ēkas.

Jana Ekšteine, pirmsskolas skolotāja, studente: – Ir labi, ka šajā savienībā esam. Varam brīvi ceļot, aizsardzība ir spē-

cīgāka. Ar dažādiem projektiem cilvēki var gūt pieredzi citās valstīs. Līdz ar to ir plašākas iespējas. Labi, ka katrā valstī nav sava nauda, kas būtu jāmaina. Tie atkal būtu izdevumi.

Jolanta Hercenberga
Alberta Dintera foto

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Cik jēgpilni ir tas, ka Eiropas Parlaments atrodas gan Briselē, gan Strasbūrā? Izmešu daudzums ir milzīgs! Ir iesaistīti kādi 10 000 cilvēku: daudzi deputāti braukā ar mašīnām, daudzi lido, no Frankfurtes uz Strasbūru brauc ar autobusiem,” saka deputāts Roberts Zīle.

Pareizticīgie nosvinējuši Kristus dzimšanu

„Un Vārds tapa miesa un mājoja mūsu vidū, un mēs skatījām Viņa godību, tādu godību kā Tēva vienpiedzimušā Dēla,” ar šiem vārdiem no Jāņa evaņģēlija šīs nedēļas sākumā Kristus dzimšanas svētkos tika uzrunāti Latvijas pareizticīgie.

Pirmdien vakarpusē Kuldīgas pareizticīgo baznīcā svētku ieskaņas dievkalpojumā un otrdienas rītā liturģijā ar svēto vakarēdienu skanēja dievvārdi, lūgšanas un pateicības par Dieva dēla atnākšanu. Kalpoja tēvs Sergijs, piedalījās vairāk nekā 30 draudzes pārstāvju. Citi šajās stundās iegriezās dievnamā kaut uz mirkli, lai pabūtu svētvinīgajā atmosfērā. „Tik bieži nesanāk, kā vajadzētu,” atzina kuldīdzniece Zinaīda. „Izmantoju šos svētkus tam, lai aizdegtu svecīti un aizlūgtu par saviem mīļajiem.”

Kā uzrunā pareizticīgo virsganiem, priesteriem, diakoniem un

visiem Kristus baznīcas brāļiem un māsām norādījis Rīgas un Latvijas metropolīts Aleksandrs, šajās svētajās dienās lūgšanās tiek godināts piedzimušais Dieva bērns Kristus. Kungs nāca mūsu pasaulē klusu un pazemīgi – eņģeļi steidzās uz necilo un pieticīgo Betlēmi, lai slavētu to, kurš ir iemiesojies Dievs. Piepildījās dižens brīnums, bet cilvēku acīm tas nebija tik acīmredzams: pasaulē turpināja dzīvot savās rūpēs un plānos, kaislībās un pārdzīvojumos, un tikai nabadzīgie gani un austrumu gudrie ieradās godināt Dieva dēlu, kas nācis mūsu pestīšanai. Metropolīts aicināja sekot svētajiem, atlikt tumsas darbus, ietērties gaismā, nesot ticību, mieru, mīlestību, prieku un cerību, ar labiem tikumiem un lūgšanām piepildītas dzīves piemēru rādot nākamajām paaudzēm.

Latvijā pareizticīgo baznīca Ziemassvētkus svin 7. janvārī

līdzīgi, kā tas ir vairumā bijušo PSRS republiku. Bet daudzviet Rietumos pareizticīgie tāpat kā luterāņi un katoļi Kristus dzimšanu svin 25. decembrī.

„Nedrīkst tā dalīt: krievu vai latviešu baznīca. Tautībai nav nozīmes, un pie mums vairums ir latvieši,” teic draudzes pārstāve Benita Piļķe. „Nav arī īsti pareizi saukt par Ziemassvētkiem – šis vārds var sasaukties ar ziemas saulgriežiem, bet tā ir Jēzus nākšana pasaulē. Tāpat kā mēs katrs draugu pulkā svinam savu dzimšanas dienu, tā kopā svinam Dieva dēla piedzimšanu, un tas ir daudz nozīmīgāk. Žēl, ka netiek piešķirtas brīvdienas, jo darba dēļ varbūt kāds netika uz dievkalpojumu. Sabiedrībā vairāk jārunā par šo svētku nozīmi. Man patika metropolīta teiktais par audzināšanu ģimenē. Mēs, latvieši, esam daudz Dievam parādā.”

Daina Tāfelberga

Klusi un mierīgi otrdien Kuldīgas Vissvētās Dievmātes patvēruma baznīcā nosvinēti kristīgie Ziemassvētki – tikpat klusi un pazemīgi, kā Kristus nāca pasaulē, kaut tas bija dižens brīnums, jo cilvēkā iemiesojās Dievs.

Lailas Liepiņas foto

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Uzlauž garāžas, bēg dzēris

Par nedēļas notikumiem stāsta Valsts policijas (VP) Kuldīgas iecirkņa priekšnieks Normunds Aleckis.

No 2. līdz 8. janvārim reģistrēti 74 notikumi, pirmstiesas izmeklēšana sāka deviņos gadījumos, uzrakstīti trīs administratīvā pārkāpuma protokoli, bet ceļu satiksmē reģistrēti 39 pārkāpumi.

2. janvāris darbiniekiem atnesa tikšanos ar dzērājšoferi, kurš pie stūres bija sēdies ne vien kunga prātā, bet arī bez vadītāja apliecības, ko nebija pacenties iegūt. Nākamajā dienā policistiem nākas doties uz Rudbāržiem, kur konstatēts, ka bojāts kāds spēkrats.

Gada pirmās dienas turpinās ar izsaukumu uz Gaismas ielu Kuldīgā, jo tur uzlauzta garāža – zagļi atmūķējuši durvis un paņēmuši tur glabātus instrumentus un saimniecības mantas, par to ierosināta lietvedība. 5. janvāra rītā saņemta informācija, ka Kuldīgā, Liepājas ielā, kādā pagalmā guļ vīrietis alkohola reibumā un ar ieroci. Tiek iesaistīti pašvaldības policijas kolēģi, kuri cilvēku un ieroci nogādā VP iecirknī. 7. janvārī likumsargiem nākas sākt izmeklēšanu par to, ka no automašīnas Kuldīgā kāds nozadzis maku ar dokumentiem. Šai dienā noziedznieki apmeklējuši garāžu kooperatīvu Lapegļu ielā, kur no uzlauztas telpas nozagti dažādi priekšmeti. Tai dienā policistiem nākas izmantot savas prasmes auto vadīšanā, jo pa ceļu Ventspils–Kuldīga–Saldus jādzenas pakaļ braucējam, kurš pārlieku salietojušies ugunsdzirvi. Likumpārkāpējs noķerts un noskaidrots, ka viņam nav tiesību. Nepatikšanas vīrietim būs lielas.

8. janvāra pievakarē saņemts izsaukums uz 1905. gada ielu, kur kāds sabojājis vairāku cilvēku īpašumu, proti, trim vieglajām automašīnām pamatīgi saskrāpēta virsbūve.

Kuldīgā sabojā trīs automašīnas

Trešdienas, 8. janvāra, vakarā, pie *Kurzemnieka* redakcijas 1905. gada ielā tika konstatēts, ka trim automašīnām, kas novietotas stāvēšanai ielas malā, kāds visā garumā sabojājis krāsojumu, pārvelkot tam pāri ar asu priekšmetu.

Visticamāk, tumšajā laikā sabojātas automašīnas *Citroen*, *Audi* un *Toyota*. Visām trim gara svītra ieskrāpēta gan uz priekšējā un pakaļējā spārna, gan abām sānu durvīm. Krāsojums jāatjauno pilnībā. Divas automašīnas pieder *Kurzemnieka* darbiniecēm, trešā – tuvumā dzīvojošai sievietei.

„Valsts policija par šo gadījumu sākusi izmeklēšanu,” stāsta Kuldīgas iecirkņa priekšnieks Normunds Aleckis. „Izskatām vairākas versijas, bet kā ticamākā izvirzīta tāda, ka tas var būt saistīts ar žurnālistu profesionālo darbību.” Kā atklāj N.Aleckis, izmeklētājiem jau radušās aizdomas par cilvēku, kurš to varēja izdarīt. Atbildība par šādu nodarījumu noteikta Krimināllikuma 185. pantā – par svešas mantas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu. Likums paredz, ka vainīgo var sodīt vai nu ar brīvības atņemšanu (īslaicīgu vai līdz diviem gadiem), vai ar piespiedu darbu, vai naudas sodu.

Precīzu ziņu, cik bieži automašīnas tiek šādi bojātas, nav, taču N.Aleckis stāsta: atgadījumi ir, bet ne bieži. Lielākoties tiekot sabojāts viens auto, atriebjoties, iespējams, par sadzīvīskām nesaskaņām, bet tik lielā skaitā spēkrati tā nav bojāti. Šāds notikums ietilpst KASKO apdrošināšanas gadījumā, bet jāņem vērā, ka kompānijām var būt atšķirīgi nosacījumi. Tādēļ pirmais, kas jādara, ja konstatēts, ka auto nodarīti šādi bojājumi, ir zvanīt sava apdrošinātāja klientu centram un noskaidrot, līdz kādai summai var atlīdzību pieteikt bez policijas iesaistes.

„Ergo nosacījumi ir tādi, ka bez policijas izsaukšanas atlīdzību var pieteikt tad, ja tā nepārsniedz 2000 eiro,” skaidro apdrošināšanas kompānijas pārstāve Agnese Grīn-

Trešdien pie *Kurzemnieka* redakcijas sabojātie auto. Visiem trim pamatīgi saskrāpēti sāni.

berga. „Protams, visi auto īpašnieki nespēs zaudējumus noteikt paši, tādēļ sazināties ar savu apdrošinātāju ir pirmais solis.” Kā stāsta uzņēmuma pārstāve, viens veids, kā zaudējumu summu noteikt aptuveni, ir tāds: vienas auto detaļas pārkrāsošana, ja bojāta tikai krāsa un virsma nav jāšpaktelē, maksā aptuveni 200 eiro. Tātad, ja bojāti abi spārni un divas sānu durvis, zaudējumi

var sasniegt pat 800 eiro, bet viss atkarīgs no bojājumu veida, auto markas, vecuma, krāsas. Ja KASKO apdrošināšanas nav, jāizsauc Valsts policija, jo šādā gadījumā vienīgā iespēja, kā atgūt par auto remontu izdoto naudu, ir tiesas ceļā to piedzīt no vainīgā. Un šī cilvēka atrašana jau atkarīga no policijas izmeklēšanas kvalitātes.

Alberta Dintera teksts un foto

Vētra atkal plosa stāvkrastu Jūrkalnē

Janvāra spēcīgie vēji pamatīgi izpostījuši arī Ventspils novada Labraga kāpu Jūrkalnes pagastā. Kā stāsta vietējie, pēdējā reizē nobrukuši vairāki metri stāvkrasta. Vai ar to var un vajag cīnīties? Viens uzskats ir – jā, ekspertu viedoklis – nē.

SKATS BAISS, BŪT TUVU – BĪSTAMI

Kā stāsta blakus esošā kempinga *Sīli* pārvaldnieks Ingus Antonovičs, Labraga stāvkrasts dabas untumu dēļ pēdējā laikā tiek bojāts jau no Ziemassvētkiem, bet pēdējā vētrā janvāra sākumā jūra no iekšzemes sev paņēmusi aptuveni sešus metrus.

Kā novēro *Kurzemnieks*, stāvkrasta malā skats patiesi baiss... Līdz ūdens līnijai nobrucis pamatīgs daudzums smilts, koki sagāzušies krustu šķērsu. Gar krasta augšējo līniju savulaik bija izveidota pastaigu taka: viens posms no tās pazudis, jo nobrucis, kāpnes, pa kurām agrāk varēja nokāpt pludmalē, pa pusei izārdītas. Kempinga saimniekiem nācies ik pa gabalam gar krastu izlikt zīmes, ka atrasties tuvu kraujai ir bīstami.

Kā uzskata *Sīli* pārvaldnieks, nobrukumos vainojams arī tas, ka krasta augšienē atrodas lielas priedes, kuru sakņu sistēma iepriekšējo smilšu nobrukumos atsegušies, vairs nav tik stipra, un lielie vēji, kokus šūpojot, kustina arī saknes, tā veicinot zemes nogrūvumus jau augšpusē.

„Manā ieskatā šie koki būtu vai nu jānozāģē, vai arī jāatslogo, nozāģējot zarus,” uzskata I. Antonovičs. „Paskatieties paši, kā izskatās! Koki izgāzti ar visām saknēm, jo tām vairs nav bijis, kur turēties. Pēdējais nobrukums ir tur, kur viņi līdz krastam pat neskalojās. Vainīgs vējš.”

GRIBĒTU PASARGĀT

Labraga iedzīvotāji ar bažām gaida nākamās dienas, jo atkal tiek solīts stiprs vējš. Viņi ir runājuši ar Dabas aizsardzības pār-

Labraga stāvkrasts pēdējā vētrā atkal piedzīvojis pamatīgus postījumus.

Vairāk foto: www.kurzemnieks.lv.

valdes pārstāvjiem, kuriem likuši priekšā ideju kokus atslogot, bet saņemta atbilde, ka tā nav izeja. I. Antonoviča ieskatā stāvkrasta augšējā mala būtu jāstiprina ar citiem krūmiem, piemēram, ceriņiem. Viņš skaidro, ka tiem ir gana stipra sakņu sistēma, bet tie nav tik augsti, lai lielais vējš tos izgāztu. Krasta erozija, pēc vietējo teiktā, nenotiek vienā vietā, bet, sākot vismaz no Liepājas, periodiski virzās gar visu piekrasti līdz Ventspilij.

„Kādreiz, kad bija kārtīgas ziemas, piekrasti aizsargāja sals,” atminas Ingus, „Jūra aizsala, pie krasta veidojās vižņu krāvums, un, ja uznāca lielāks vējš, viņi līdz krastam netika.”

Kempinga saimniekiem nācies ik pa gabalam gar jūras krastu izlikt zīmes, ka atrasties tuvu kraujai ir bīstami.

MAZLIET NAV VĒRTS, PAMATĪGI IR DĀRGI

Kā atzīst Jūrkalnes pagasta pārvaldes vadītājs Guntars Reķis, iepriekšējos gados novērotie stāvkrasta nogrūvumi bijuši postošāki. Ņemot vērā laika apstākļus un to prognozes, nākotnē nekas labāks nav sagaidāms. Uz jautājumu, vai pagastā domāts par to, vai un kā palīdzēt stāvkrastu saglabāt, G. Reķis atbild: „Es domāju, ka darīt mazliet nav vērts – neatmaksāsies. Ja šai problēmai ķertos klāt nopietni, krasta stiprināšanā būtu jāiegulda miljoniem eiro.” Pārvaldes vadītājs pieļauj, ka viens veids, kā krastu pasargāt no turpmākas erozijas, ir Vācijas metode – proti, smiltis, kas iegūtas, padziļinot kuģu ceļu ostās, nevis izber jūras dziļumā, bet nogādā pludmalē. Vienkāršā valodā to sauc par pludmales piebarošanu.

Līdzīgi jau vairākus gadus rīkojas Jūrmala, kur Kaugurciema pludmalē pagājušajā gadā

savests vairāk nekā 3700 m³ smilšu, apmēram 500 m uz Jaunķemeru pusi tās izklātas 30 cm biežā, slīpā slānī. Šāda metode, iespējams, būtu gana laba arī Jūrkalnes stāvkrasta pasargāšanai, bet tas tiešām izmaksātu milzu summu.

SPECIĀLISTI: AR EROZIJU JĀSADZĪVO

„Cita veida būvniecība būtu ļoti apjomīga un patiesībā nekādu rezultātu nedotu,” skaidro Dabas aizsardzības pārvaldes eksperts Dainis Ozols. „Posms, kurā erozija notiek, ir ļoti garš, un, ja vienā vietā kaut ko nostiprinātu, problēmas varētu sākties citā.” Ar to eksperts domā: ja vienā punktā izveidotu šķērsli, kas neļautu viļņiem krastu postīt, straumes var mainīties, un jūra sāks dziļāk iekšzemē graužties citā vietā.

Tam piekrit Latvijas Universitātes Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes docents, ģeoloģijas zinātņu doktors Jānis Lapinskis. Arī viņš uzskata: pirms kaut ko glābt, jāizvērtē nepieciešamība. „Citur pasaulē lieto daudz metožu, lai šādu eroziju novērstu, un daudzviet pat sekmīgi. Bet! Vai vajag? Vispirms jāatbild uz jautājumu, vai tas ir tā vērts.”

Zinātņu doktors domā, ka tas, kas notiek ar Baltijas jūras stāvkrastu Jūrkalnē, ir absolūti dabiskais process, ar ko jāsadzīvo. Ja cilvēks tajā sāks iejaukties, rezultāts var būt arī negatīvs. Pašreizējie aprēķini rāda, ka katru gadu Baltijas jūra Jūrkalnei atņem aptuveni pusotru metru. Ja to sareizina, piemēram, ar 50 gadiem, iznāk, ka jūra no sauszemes sev paņēmusi 75 metrus.

Alberta Dintera teksts un foto

Kā sākt sociālo uzņēmējdarbību?

Ikvienam, kuram ir sociālās uzņēmējdarbības ideja, var pieteikties intensīvām bezmaksas mācībām Rīgā.

Kā informē Labklājības ministrija (LM), tiks izskaidrota šādas uzņēmējdarbības būtība un tiesiskais regulējums, praktiskā darbā varēs izvērtēt biznesa idejas atbilstību. Tiks sniegtas padziļinātas zināšanas par mārketingu, komunikāciju, uzņēmuma zīmolu un dažādiem attīstības modeļiem. Īpaši vērtīgas būs mācības par grāmatvedību un nodokļiem, ievērojot šādu uzņēmuma specifiku. Noslēgumā dalībnieki iepazīs finanšu vadību un apgūs to, kā sagatavot projektu, lai pieprasītu Attīstības finanšu institūcijas *Altum* atbalstu.

Dalība ir bez maksas, taču vietu skaits ierobežots. Jāaizpilda anketa (<http://ejuz.lv/suapmacibas>) sociālā tīkla *Facebook* LM lapas sadaļā

Mācības trīs kursus notiks četras sestdienas Rīgā, Alberta ielā 13, no 10.00 līdz 17.30:

- 1. kurss:** 18., 25. janvārī, 1., 8. februārī (ieteikties līdz 13. janvārim);
- 2. kurss:** 8., 15., 22., 29. februārī (ieteikties līdz 3. februārim)
- 3. kurss:** 29. februārī, 7., 14., 21. martā (ieteikties līdz 24. februārim).

Pasākumi vai Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijas mājaslapas www.sua.lv sadaļā *Jaunumi*. Dalībnieki apstiprinājumu e-pastā saņems nākamajā dienā pēc pieteikšanās termiņa. Informācija: Līga Ivanova, liga@sua.lv, tālr. 26464686.

LM ziņo, ka pavasarī fiziskas personas bez pieredzes tiks aicinātas piedalīties sociālās uzņēmējdarbības ideju konkursā.

Vērtīgas lekcijas un nodarbības

Onkoloģisko pacientu atbalsta biedrības *Dzīvības koks* Liepājas nodaļā arī šogad tiek saglabāta tradīcija tikties mēneša otrajā otrdienā, informē vadītāja Ilze Vainovska. Pieteikties pa tālruni 28343138.

14. janvārī 17.30 Veidenbau- ma ielā 3 to aizsāks Liepājas reģionālās slimnīcas (LRS) koordinatore Rigonda Kalna, kuras pārziņā turpmāk ir koordinēt onkoloģijas jautājumus. Darbdienās no 10.00 līdz 15.00 viņa atbild pa tālruni 25617170, kur slimnīca aicina zvanīt pacientus ar aizdomām par onkoloģisku saslimšanu, lai pieteiktos izmeklējumiem vai speciālistu konsultācijām (vajadzīgs ģimenes ārsta nosūtījums 027/u). I. Vainovska atgādina, ka no šīgada slēgta Piejūras slimnīcas Onkoloģiskā klīnika un visus pakalpojumus sniedz LRS. R. Kalna bijusi šīs klīnikas galvenā māsa.

16. janvārī 13.00 Jūrmalas ielā 22 (Interesantu cilvēku kluba zālē 2. stāvā) vērtīgs pasākums hronisku, tostarp onkoloģisku, slimību pacientiem un tuviniekiem, kā arī fitnesa treneriem un fizioterapeitiem. Lekciju- nodarbību *Palutini sevi ar fizisko slodzi* vadīs fiziologs, Rīgas Stradiņa universitātes doktorants, ergoterapeits Rūdolfs Češeiko. Pretēji iepriekš pieņemtajam, ka slimniekam vajag tikai atpūsties, pētījumi pierāda, ka pareiza intensīva slodze palīdz mazināt nogurumu, veicina atveseļošanu un izturību, kalpo arī kā profilak-

se. Pasākums ir bez maksas kā daļa no pašvaldības projekta *Liepāja. Vesels. Aktīvs. Laimīgs*, ko finansē Eiropas Sociālais fonds.

21. janvārī, 18. februārī un 17. martā 18.00 keramikas darbnīcā Dārza ielā 46 būs atbalsta grupas bezmaksas nodarbības *Kā saprasties ar tuviniekiem*, kur keramikās Antras Mazikas vadībā labākai sevis un attiecību izpratnei tiks izmantots darbs ar mālu, modelēšana un plastikas elementi.

Inguna Spuleniece

Smilšu iela. Starp trim parkiem

Smilšu iela (padomju gados – Pionieru iela) ir ļoti dažāda. No 1905. gada parka sākusies, tā ir klusa un, kā atzīst veikalnieki, ne pārāk laba tirdzniecībai. Tālāk to piečalo mūzikas skolas, Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas, kā arī tehnikuma audzēkņi. Pēdējie te gan dzīvo, gan caur Semināra parku steidz uz skolu. Tad jau gar Estrādes parku pagriezies uz pilsētas centru, kur gājēju un braucēju plūsma lielāka.

Ar Dieva palīdzību

Daktere Dace Dzene: „Kuldīgas kristīgo ārstu praksē mēs visi pazīstam Jēzu Kristu. Atnāk izmisis, satraukts cilvēks, un, ja viņš to vēlas, aizlūdzam, tā dodot sirdsmieru.”

Jau desmito gadu koka namiņā Smilšu ielā 10 darbojas dakteres Daces Dzenes kristīgo ārstu prakse.

Administratore Airisa Pallo teic, ka vieta ir ļoti svētīga: „Ienācām šeit tūlīt pēc tam, kad aizgāja optikas salons. Daktere Dzene ir aizputniece. Dievs viņai deva vīziju Kuldīgā atvērt kristīgo ārstu praksi. Kad sākam, nedomājam, ka te būs tik ērti. Visus šos gadus uz darbu nāku ar prieku. Pie mums brauc dažādi ļoti labi speciālisti – kardiologs, neirologs, radiologs –, kurus dakterīte Dzene piesaista ar Dieva gudrību. Apkalpojam pacientus arī no Ventspils un Liepājas, jo tur šādu smalku izmeklējumu nav.”

D.Dzene ir pediatre, bet pie-

ejami arī sonogrāfa izmeklējumi. Sākumā meklējusi vietu pediatres praksei, bet vairāk iznāk strādāt ar to, pēc kā ir pieprasījums. „Pārsvārā esmu tur, kur ir vajadzība: slimnīcā, arī šeit. Konsultēju bērnus, strādāju ar sonogrāfiju – pie mums var apskatīt kakla asinsvadu, locītavas, vēnas. No citurienes pacienti brauc tādēļ, ka valsts kvotu varētu būt vairāk, bet trūkst arī speciālistu. Es reizi nedēļā braucu uz dakteres Lailas Atiķes praksi Liepājā. Viņai kvota izmeklējumiem bija, bet nav, kas strādātu.”

Daktere nopūšas, ka mediķi kļūst aizvien vecāki, bet jaunie nenāk: „Jaunie prot dzīvot vieglāk, atrast, kur labāk. Mums vēl ir padomju domāšana: *Vienmēr*

gatavs!, un strādā. Bet ir labi: izremontējām telpas, mājai labs saimnieks ir Andris Kārklīņš. Nesen salika jaunus logus, par īrniekiem vienmēr rūpējas.”

D.Dzene skaidro, ka cilvēki pie viņas nāk, gan ģimenes ārstu sūtīti, gan paši pēc savas iniciatīvas: „Man nav līguma ar valsti. Tie pārsvārā noslēgti ar slimnīcām, lielajām iestādēm. Ar tādiem kā mēs jauni līgumi netiek slēgti. Ja cilvēks uz izmeklējumu var tikt par valsts naudu, tas ir ļoti labi, diemžēl rindā dažkārt jāgaida pat pusgads. Bet sonogrāfiska izmeklēšana ir skrīnings, kas virza tālāk. Tā dod sirdsmieru vai diagnozi. Cilvēki parasti atsaucas un atgriežas. Prieks, ka varam palīdzēt arī dvēseliski.”

Mājā, kurā atrodas dakteres Dzenes prakse, vietu atraduši arī citi. Piemēram, meža īpašnieku biedrība *Meža konsultants*.

Vēl īrniekiem ir vieta

Puiši, kuri remontē telpas MB zobārstniecības jaunajai mājvietai Smilšu ielā, esot brigāde no Rīgas. Darbs jāpaveic līdz mēneša vidum, viņi zina teikt.

Bijusī Kuldīgas rajona patērētāju biedrības veikala *Bērnu pasaule* ēka Semināra parka malā pamazām pildās ar īrniekiem.

Tās tagadējais īpašnieks Aldris Zalkovskis pastāstīja, ka bez diviem veikaliņiem un ķīmiskās tīrītavas te drīz būs arī zobārsti – no *Drogām* šurp pārceļas MB zobārstniecība. „Vecajās telpās

tai kļuva par šauru, būšot arī jauna aparatūra,” teic A.Zalkovskis.

Viņš skaidro, ka vieta birojiem ir arī bijušajā patērētāju biedrības būvvaldes mājā, kas atrodas veikaliem galā. „Vēl jau Kuldīgā pietiek graustu, kam roka jāpieļiek, kas jāatdzīvina, bet pamazām pilsēta sakārtojas,” priecājas A.Zalkovskis.

Visu mūžu kafejnīcās

Dagmāra Eižvertinova Smilšu ielā dzīvo otro gadu kopā ar meitas ģimeni. „Pirms tam biju Ventspils ielā, irēju, bet mājīņa bruka kopā. Te nav nekādas vainas: līdz veikaliem nav tālu, apkārt parki.”

Tagad viņa ir pelnītā atpūtā, bet mūža lielākā daļa nostrādāta kafejnīcās *Staburadze* un *Venta*. „Padomju gados *Staburadzē* darīju visu – gan pavāriem, gan zālē palīdzēju. Tagad labu laiku neesmu ciemos iegājusi. Gadu biju projām Olainē pie mammas. Viņai jau 85 gadi, bet vēl tīri labi tiek galā,” stāsta Dagmāras kundze. Pati izaudzinājusi sešus bērnus – viens miris, pārējie dzīvo Kuldīgā. Arī mazbērni esot pamatīgs pulciņš. No virtuves jūtama patīkama ēdiena smarža. „Divi mazbērni ir mājās, vāru viņiem pusdienas, meita nāk no darba paēst. Drusku par pavāri esmu mācījusies, bet nepabeidzu. Daudz no mammas mācījos – ēst esmu taisījusi no mazām dienām, tā nav problēma. Tikai vairs

nepatīk neko vārīt. Mācēt māku, bet slinkums,” D.Eižvertinova smejas. Ikdienā viņa krāsnis kurinot, māju satīrot, pieskatot gadu veco mazmeitiņu. Atliekot laiks arī paadīt, paskatīties televizoru, palasīt. „Uz senioru skolu man netiek iet – negribas vairs mācīties, atmiņa nav tā. Es gan to trenēju – risinu krustvārdu mīklas. Ar mazbērniem kopā mācīties, arī šo to uzzinu. Līdzī gan vairs nevaru turēt. To, ko viņiem māca mazajās klasēs, man mācīja kādā septītajā, astotajā. Vai mums tie bērni ir ģēniji? Valodas es vēl saprotu, bet kam vajag desmit vēstures? Kam 9. klasē vajag vidusskolas līmeņa matemātiku? Un kad kāds netiek līdzī, tad skolā pasaka, lai sūta uz Pelčiem,” Dagmāras kundze pasūrojas.

Sagaida pie loga

„Man te patīk, ļoti patīk. Es te dzīvoju jau gadus piecus,” teic Dina Freiberga no mājas Smilšu un Pētera ielas stūrī. Meitene laiku pavada nodarbībās atbalsta grupā *Kopā būt*, kas tiekas sociālajā dienestā. Viņai patīkot spēlēt teātri, dziedāt.

„Jauno gadu sagaidīju viena: skatījos pa logu, kā raķetes šauj. Draugu man nav. Māsa dzīvo Kanādā, brālis – Siguldā, tētis – pa Kuldīgu,” saka Dina Freiberga un atzīst, ka pēc lielas sabiedrības nemaz neilgojas.

Izmaksāts mazāk, sola vairāk

Lauku atbalsta dienests (LAD) pērn dažādos atbalsta veidos izmaksājis 571 miljonu eiro, un tas ir apmēram par 5% mazāk nekā gadu iepriekš. Savukārt pašreizējā virzība Eiropas Savienības (ES) daudzgadu budžeta plānošanā vieš cerības, ka nākamajā periodā atbalsts varētu pieaugt par 117 miljoniem eiro.

Ir cerības, ka nākamajā daudzgadu budžetā finansējums Latvijas laukiem varētu palielināties par 117 miljoniem eiro, tomēr vienlīdzība ar citām Eiropas Savienības valstīm vēl nebūs panākta.

REKORDA GADS

Pēc LAD informācijas, vislielāko summu – 319 miljonus eiro – lauksaimnieki pērn saņēmuši platību maksājumos. Tiesa, kopumā tā bijusi nedaudz mazāka nekā iepriekš. Savukārt investīcijās izsniegti 216 miljoni (2018. gadā – 193). Atlikušie 36 miljoni piešķirti citos atbalsta veidos.

Platību maksājumos aizvadītais bijis rekorda gads steidzamības ziņā. Jau pirmajā dienā teju 40 tūkstošiem klientu izsniegta iepriekš nebijusi summa – 80 miljoni eiro (gadu iepriekš – 60). Speciālisti skaidro, ka latvieši sākuši vairāk sēt.

REGISTRĒ SEZONAS STRĀDNIKUS

Arī par investīcijām pērn bijusi liela interese, īpaši programmā *LEADER*. No 3496 projektiem lielākā daļa sekmīgi īstenota. Pērn audzis arī to saimniecību skaits, kuras izmanto sezonas laukstrādniekus. 2018. gadā LAD piedāvāto moduli to reģistrēšanai izmantojušas 186 saimniecības, pērn – 231. Visvairāk sezonas laukstrādnieku pagājušogad reģistrēts Ziemeļkurzemē, Zemgalē un Ziemeļvidzemē. Pēc diviem gadiem, kurus skāra

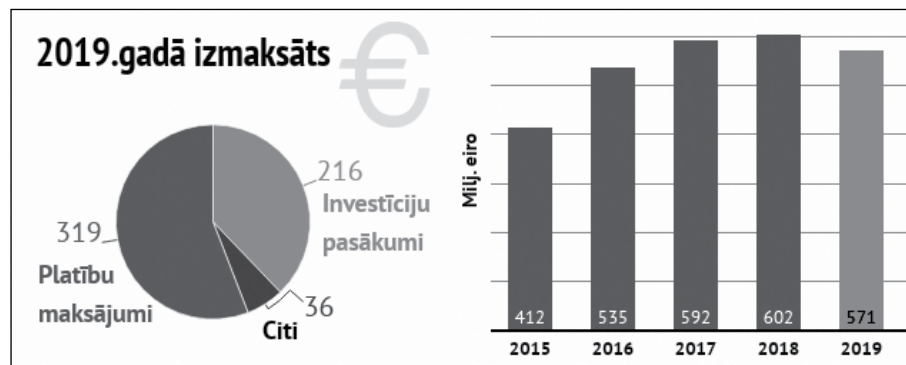
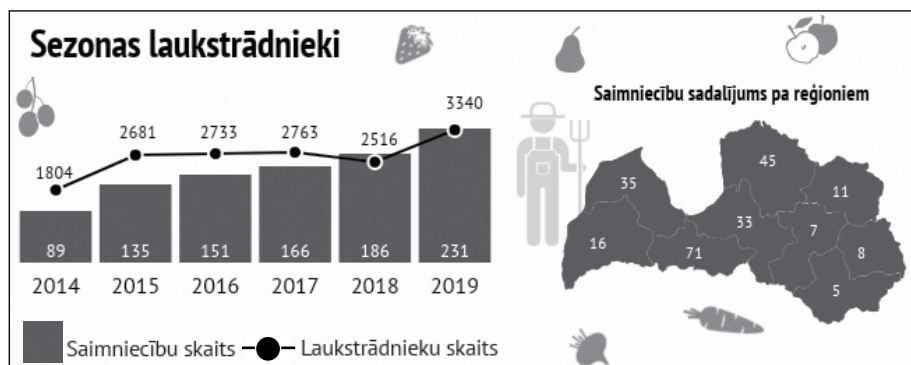
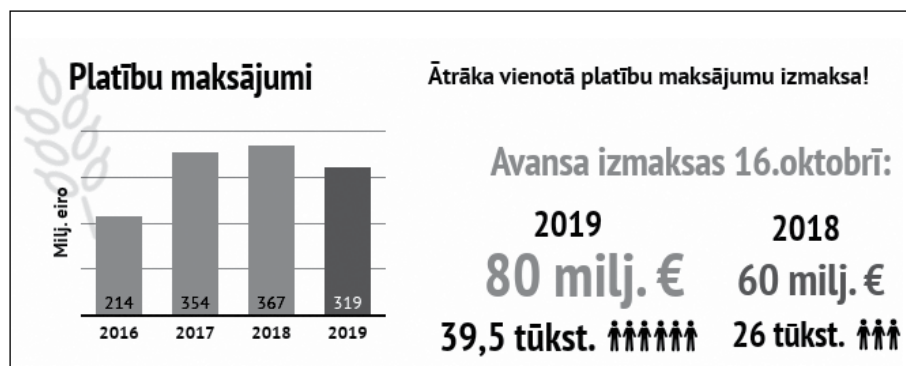
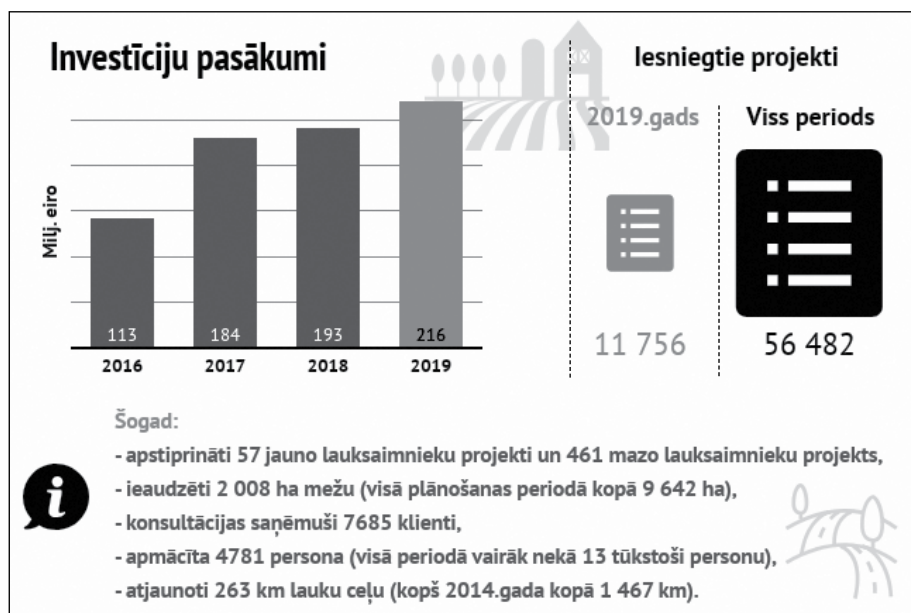
dažādi nelabvēlīgi laika apstākļi, pērnais gads bijis stabils.

Nesen LAD sagatavojis mobilo lietotni, ko var izmantot tie, kuri strādā ar elektronisko pieteikšanās sistēmu. Tā ļauj sazināties vienkāršāk, klienti var ātrāk saņemt jaunumus un informēt dienestu par izmaiņām saimniecīšanā.

VIDES UN KLIMATA PRASĪBĀM

Ja visi ES valstu vadītāji vienosies par kopējo lauksaimniecības politiku un atbalstīs Somijas prezidentūras priekšlikumu 2021.–2027. gada budžetam, Latvijas lauku finansējums varētu palielināties par 117 miljoniem eiro.

Kā informē Zemkopības ministrija, jaunais priekšlikums salīdzinājumā ar Eiropas Komisijas piedāvājumu ietver to, ka ES kopējais atbalsts lauku attīstībai palielināsies par 11,25 miljardiem eiro. Tas ļaus noturēt mūsu lauksaimnieku konkurētspēju vienotajā tirgū. Plānots, ka budžeta palielinājums tiks ne vien vides un klimata mērķiem, bet arī lauku attīstībai un dzīvotspējai. Gala lēmumu par ES daudzgadu budžetu pieņems gada otrajā pusē.

Gan balti, gan melni taustiņi

Lauksaimniecībā nekas nav paredzams – secinājuši biedrība *Zemnieku saeima (ZS)*, deviņās kategorijās izvērtējot gadu, kurā bijuši gan neplānoti ieguvumi, gan zaudējumi.

NESAPROT VALDĪBU

Par gada neražu organizācija atzinusi vadības maiņu Lauku atbalsta dienestā. Lauksaimnieki joprojām nav sapratuši Zemkopības ministrijas lēmumu nepagarināt darba līgumu ar līdzšinējo direktori Annu Vītolu-Helvīgu, kuras vadībā dienests desmit gados no represīvas iestādes kļuvis par konsultatīvu, mūsdienīgu.

Tāpat zaudējums nozarē ir tas, ka atcelts maksājums tiem apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, pamatojot to vienkārši ar naudas trūkumu. Savukārt sastrēgumu izraisījušas problēmas izlietotā plastmasas iepakojuma vākšanā un pārstrādē, kuru risināšanā valdība esot izrādījusi nekonekvenci.

LABĀKIE IR PAMANĪTI

Toties lepoties varot ar to, ka valstiski pamanīti un apbalvoti vairāki ZS biedri. Par mūža ieguldījumu tautsaimniecībā Valsts prezidents ar IV šķiras Atzinības krustu apbalvojis un par ordeņa virsnieku iecēlis biedrības dibinātāju, Bauskas lauksaimnieku Jāni Dzelzkalēju. Jaunpils *Jožu* saimnieki Guna un Gunvaldis Sproģi ieguvuši Latvijas Darba devēju konfederācijas gada balvu kā labākie darba devēji, Gulbenes puses SIA *Brīvzemnieki* vadītāja Gunta Biteniece kļuvusi par *Sējēja* laureāti, bet Sēlijā Salas novada *Jaunožolu* saimnieks Rihards Kadirovs – par uzvarētāju Pasaules

Dabas fonda konkursā *Gada lauksaimnieks Baltijas jūras reģionā*.

RĪGĀ UN EIROPĀ

Lauksaimnieki cer, ka turpmāk Latvijas augļi un dārzeņi vēl pārliecinošāk ieņems savu vietu vietējā tirgū. Tiesa, no programmas *Augļi skolai*, brīvprātīgi saistītā atbalsta, samazinātā PVN un sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa atlaides varēja gaidīt, ka pie mums audzētais veikalā plauktos iegūs lielāku pārsvaru pār importu. Visu gadu aktualitāte numur viens bijis darbs gan Rīgā, gan Briselē, cīnoties par Latvijas pozīcijām nākamajā plānošanas periodā. Eiropas Komisijas pie-

dāvājums nākamajiem septiņiem gadiem mūsu lauksaimniekiem nav pieņemams.

PRIEKŠ UN IZAIČINĀJUMI

Pēc diviem iepriekšējiem gadiem šogad Latviju neskāra visaptverošas dabas katastrofas. Izaicinājums šogad – atrast veidu, kā sadarboties ar jauno valdību un agresīvi uzbrūkošo *zaļo vilni*, kas pieprasa mainīt ierasto saimniecīšanu. Jādomā, kā saglabāt līdzsvaru starp ražošanu un dabas aizsardzību. Kaut lauksaimniecībā grūti ko paredzēt, šīgada mērķis ir turpināt mācīties, uzkrāt tauciņus un gatavoties iespējamajiem liesajiem gadiem.

Gids, uzzinot, ka esam no Latvijas, saka: „Jūsu vārds Jānis somu valodā nozīmē zaķis (jānis).”

Ķert pārmaiņu vēju Helsinkos

Novembra viducī, kad iestājies tumšais, drēgnais, arī nomācošais laiks, kopā ar kolēģi un draugiem nolemjam Latvijas svētku brīvdienās doties uz Somiju – uz Helsinkiem.

Pirms tam paspējam galvaspilsētā apskatīt dažādo rakstu un krāsu vijumus pasākumā *Staro Rīga*. Pusnaktī kāpjām autobusā un braucām uz Igaunijas galvaspilsētu Tallinu, kur ostā kāpjām uz prāmja *Viking Line* klāja un dodamies uz Helsinkiem.

Jūras satiksme samērā intensīva – novērojam, ka kursē lielāki un mazāki prāmji un kuģi. Sākotnējās bažas par to, ka, ceļojot ar prāmi tik vēlā rudenī, mūs sagaidīs liela šūpošanās, neapstiprinās. Jūra – rāma un mierīga, brauciens ar prāmi – patīkams un ātrs. Somija tiek dēvēta par vienu no aukstākajām zemēm, bet var teikt, ka mums paveicies, jo dienās, ko tur pavadām, ir vēlām rudenim neraksturīgi silti: plus 10–12 grādu.

Tuvojoties Somijai, pieplokam pie prāmja logiem, vērojam piekrasti, kas bagātīgi klāta akmeņiem, acij tīkamas arī saliņu ainavas. Helsinkos mūsu plāns ir apskatīt pilsētu, tad doties uz zoodārzu Korkeasāri salā, pēc tam apmeklēt okeanāriju *Sea Life*.

Prāmis tuvojas Helsinkiem. Vērojam Somijas piekrasti, arī saliņu ainavas.

Sakārtota vide

Pilsētas apskatē dodamies kopā ar ekskursantu grupu, gids iepazīstoties norāda, ka Somija ir valsts, kuras prioritāte ir dizains un arhitektūra.

Jāatzīst – pilsēta ļoti tīra, sakopta un sakārtota. Vismaz turp, kurp devāmies mēs, neredzējām nevienu graustu. Vispirms aplūkojam slaveno Senāta laukuma ansambli pašā Helsinku vēsturiskajā centrā. Gids norāda, ka laukuma apbūvei ir zināma līdzība ar Sanktpēterburgu. Tā centrā kā atgādinājums par aizgājušajiem laikiem ir piemineklis Krievijas caram Aleksandram II. Lemesls, kāpēc piemineklis joprojām atrodas tur, ir tāds, ka Aleksandra II valdīšanas laikā Somijā ieviesta vietējā valūta – Somijas marka – un somu valoda ieguvusi valsts valodas statusu.

Par pilsētas simbolu tiek uzskatītas augstās granīta kāpnes, kas ved no Senāta laukuma uz Balto baznīcu jeb Helsinku domu. Stāvēt kāpņu augšā, var saskatīt vairāk nekā 70 m augsto torni olimpiskajā

stadionā, kur 1952. gadā notikušas vasaras olimpiskās spēles, pilsētas daudzstāvu namus, katedrāļu krustus, kuģus.

Gids uzsver, ka Baltā baznīca ir arhitektūras pārsteigums, jo tā radot asociācijas ar 18. gadsimtam raksturīgajām baltajām sakrālajām celtnēm. Taču īstenībā tā tapusi 19. gadsimtā un darbojas kā luterāņu baznīca.

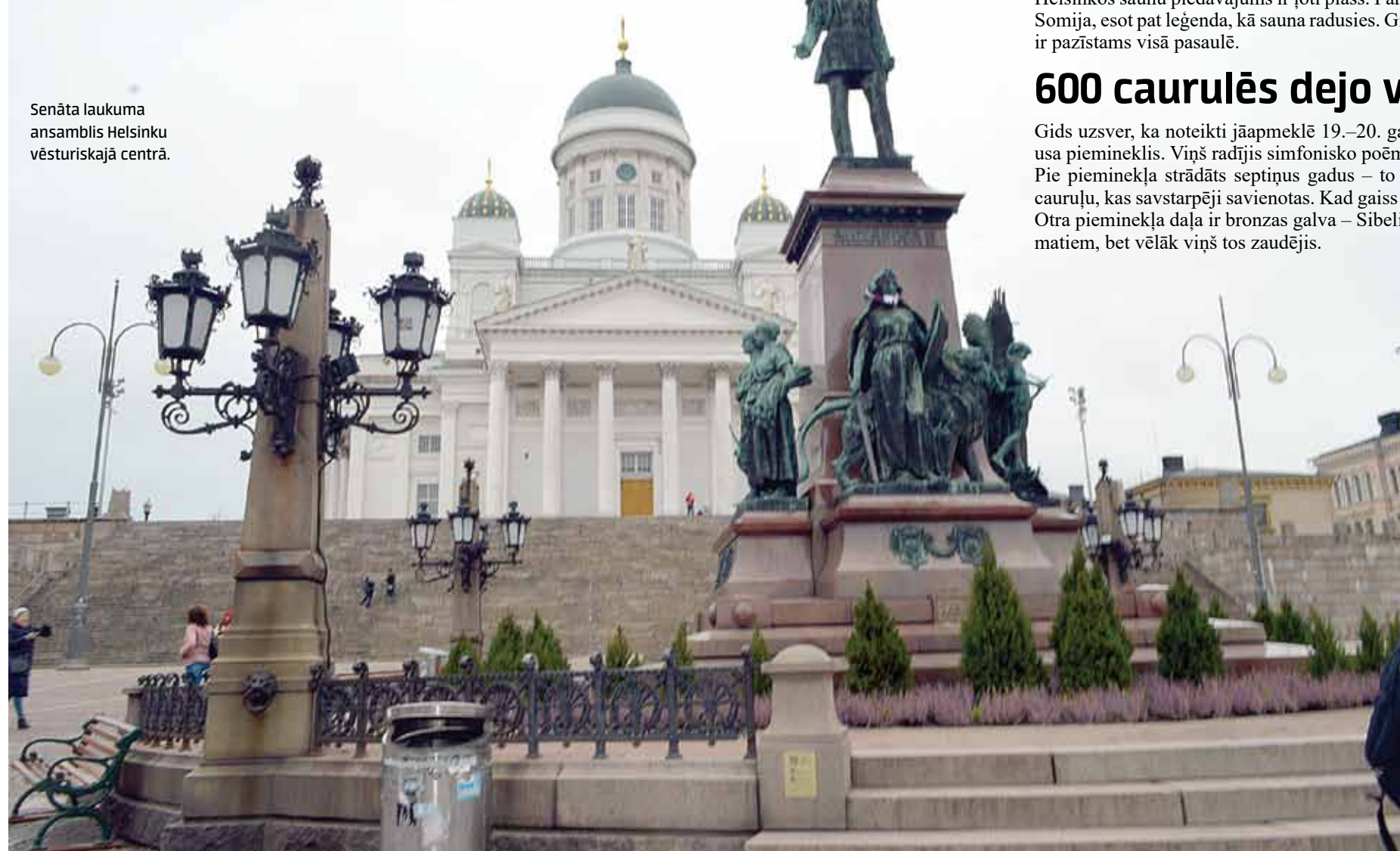
Iespaidīga ir Senāta laukuma apbūve. Vienā pusē atrodas 19. gadsimta pirmajā pusē celtā Senāta rezidence, tagad valdības ēka. Tai pretī atrodas universitāte. Gids stāsta, ka Somijā īpaši tiek gādāts par izglītību: beidzot skolu, audzēkņi runā četrās valodās, bet studijas ir par brīvu. Arī par sadzīves lietām tiek domāts. Somijā minimālā alga esot trīs tūkstoši eiro. Lai gan tā ir turīga valsts, cilvēki pēdējā laikā kļuvuši taupīgāki, gids izsaka savus novērojumus.

Vasarā Senāta laukumā pie granīta kāpnēm bieži tiek veidota estrāde, notiekot uzvedumi, koncerti.

Netālu atrodas prezidenta pils.

Ar Helsinku jauno bibliotēku, kas darināta kokā un stiklā, somi ļoti lepojas. Tā uzbūvēta trīs gadu laikā, kad Somija svinēja simtgadi, un izmaksājis 98 miljonus eiro. Gids stāsta, ka ikdienā to apmeklējot 10 000 cilvēku. Grāmatu saņemšana un nodošana pārsvārā digitalizēta.

Senāta laukuma ansamblis Helsinku vēsturiskajā centrā.

Helsinkos lielveikals Stockmann. Lielisks piemērs, kā mūsdienu arhitektūra var iekļauties vēsturiskajā apbūvē.

Starp kažokādām un lašiem

Lai iepazītu Somiju un Helsinkus, jāapskata tirgus, norāda gids. Tirgus laukums atrodas pilsētas centrā, krastmalā, netālu no Senāta laukuma. Gids gan norāda, ka cenas ir augstākas nekā citviet. Vietējie te daudz neiepērkoties – tas vairāk domāts tūristiem. Tiek piedāvāti somiem raksturīgi suvenīri: rotaslietas, briezādas, aītādas, ziemeļbriežu figūriņas, vikingu un citi amuleti utt. Pārtikas nojumē plašs ēdienu piedāvājums. Silta lašu zupa nelielā bļodiņā par 12 eiro. Viena lašmaizīte – pieci eiro. Līdzīgās cenās arī uz pannas cepti kartupeļi, desiņas, speķis utt. Pie tirgus atrodas arī izklaides kuģišu pieturas, lai gan vēsajā laikā tiem piekrišanas īsti nebija.

Lepnums – sauna

Helsinkos saunu piedāvājums ir ļoti plašs. Par pirts rašanās vietu tiek uzskatīta Somija, esot pat leģenda, kā sauna radusies. Gids skaidro, ka somu vārds *sauna* ir pazīstams visā pasaulē.

600 caurulēs dejo vējš

Gids uzsver, ka noteikti jāapmeklē 19.–20. gadsimta komponista Jana Sibeliusa piemineklis. Viņš radījis simfonisko poēmu *Somija*, ko pazīst visā Eiropā. Pie pieminekļa strādāts septiņus gadus – to veido teju 600 vertikālu ērģeļu cauruļu, kas savstarpēji savienotas. Kad gaiss plūst tām cauri, veidojas skaņas. Otrā pieminekļa daļa ir bronzas galva – Sibeliuss attēlots kā jauniešu kupliem matiem, bet vēlāk viņš tos zaudējis.

Inta Jansone, Lailas Liepiņas foto

Sibeliuss attēlots kā jauniešu ar kupliem matiem.

Komponista Jana Sibeliusa piemineklis izskatās kā milzīga ērģeles vai strūklaka.

Vai palīdzējām uzvarēt?

Apskatām arī ziemeļu un dienvidu Esplanādi. Tas ir kvartāls, kurā ir mājīgas kafējnīcas un tirgošanās vietas. Esplanādes galā gandrīz pie tirgus laukuma atrodas strūklaka *Havis Amanda* – kailas meitenes bronzas figūra simbolizē *no jūras izkāpušo* pilsētu.

Novembra vidū meitene apģērbta futbola kreklā – to izdarījuši priecīgie fani, jo Somijas futbola izlase ar 3:0 apspēlējusi Lihtenšteinu. Šī uzvara garantē vietu šīgada Eiropas čempionāta finālā. Somija tam kvalificējās pirmoreiz.

Ziemeļbrieži un haizivs

Tālāk dodamies uz Korkeasāri zoodārzu, kas atrodas uz klimšainas salas. Zoodārzs atklāts 1889. gadā, un tas ir viens no vecākajiem pasaulē. Pie ieejas saņemot karti, saprotam, ka izstaigāšanai vajadzēs divas vai pat trīs stundas.

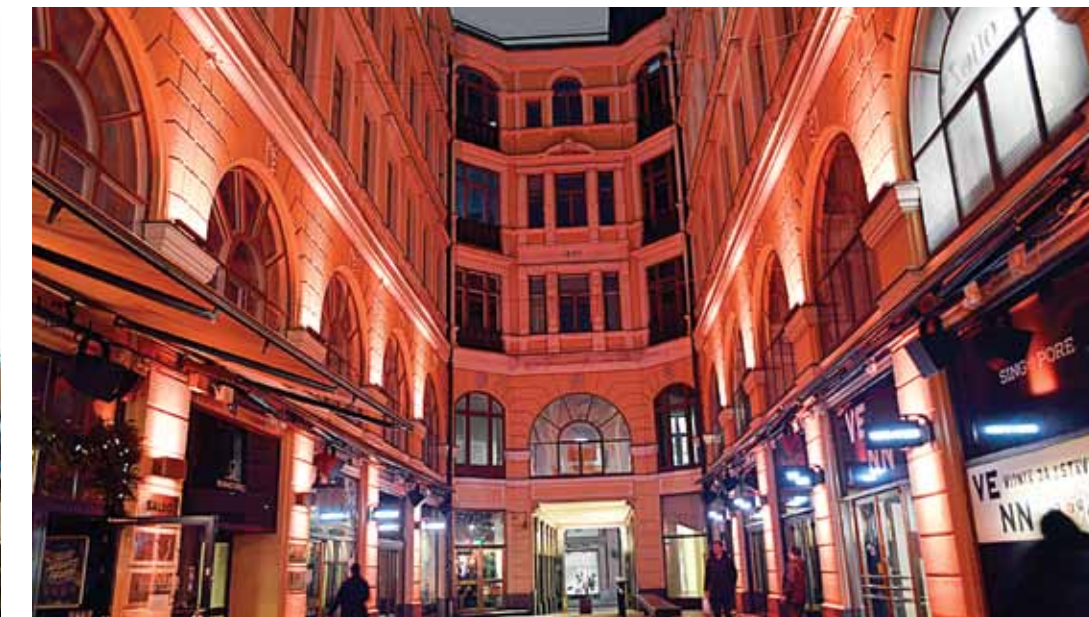
Pēc tam okeanārijā *Sea Life* apskatām 50 akvārijus, kuros mīt krāsainas koraļļu zivtiņas, medūzas, jūras zirdziņi, arī haizivis.

Okeanārijā zivis labprāt ļaujās fotozibīņiem.

Iespaidīga atrakcija – 40 metru augstais panorāmas rats, kam ir 30 gondolas.

Interesantas, šauras, klusas, noslēgtas un vakarā izgaismotas ieliņas.

Domas ietērtas oriģinālā formā

Ziemassvētki ir laiks, kad skanēt arī īstai dzejai, ne tikai pantiņiem pie eglītes. Lai gan svētku pasākumu ir daudz, pārsvarā tie orientējas uz mūziku, tāpēc patīkami, ka netiek aizmirsta arī dzeja. 18. decembrī varēja jauku stundu pavadīt kopā ar Kuldīgas dzejniekiem un saksofonistes Līgas Aleksandras Jāvāldes talantīgo spēli.

Jāsaka, pasākums varēja būt kuplāk apmeklēts. Bet, kā sacīja viena no dzejas autorēm Helena Dzilna-Dzirnaka, pēc pagājušās reizes, kad bija atnākuši tikai divi cilvēki, šajā vakarā klausītāju bija gana daudz. Arī dažas dzejnieces – Alise Krone-Lauriņa, Gunta Krauze, Zanda Spulģīte – nebija varējušas ierasties, tāpēc viņu vietā darbus nolasīja dzejnieku kluba *Patskanis* pasākumu organizatore, Kuldīgas bibliotēkas darbiniece Līga Brence.

ZIEMAS IZJŪTAS UN PĀRDOMAS

Skandēja noskaņas dzejoļi, kuros autori centās izteikt gan savas

ziemas izjūtas, gan pārdomas par dzīvi. Sniegs, sals, aukstums – tās nav tikai dabas parādības, bet daudz vairāk ir liriskā varoņa dvēseles stāvoklis. Darbos ir arī neliela humora pieveida, piemēram, Līgas Mežkalnes dzejoļi par Ziemassvētku vecīti vasarā.

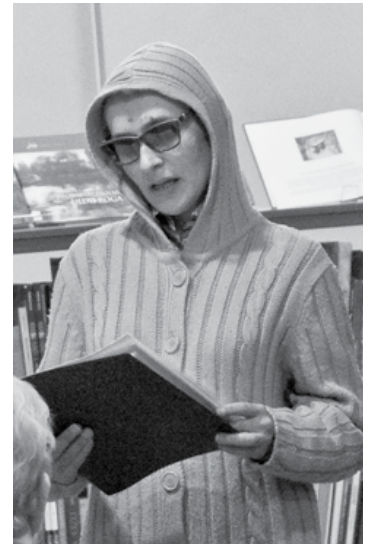
Katrai autorei ir savs, īpašs rokraksts. L.Mežkalnei raksturīgi savdabīgi mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi, piemēram, „ēna arī ir gaisma, tikai melna”, „tumsa – mēness maize”, „Vents rumba velk uz pirkstiem gredzenus”.

H.Dzilnas-Dzirnakas dzejoļi rada divējādas izjūtas. Tajos skandējums, vientulība, dvēseles aukstums, tomēr tie nav drūmi,

pesimistiski – tajos skandējums, cerība, ka beigās viss tomēr būs labi, ka jebkuram jāprot priecāties par to, kas dots, pasmaidīt arī par dubļiem. Vienlaikus šīs domas ietērtas interesantā, oriģinālā formā, iztiekot bez klišejiem, banalitātes un lieka sentimenta. Dzejā dzirdam aicinājumu, ka cilvēkam par spīti visam jā saglabā cilvēcība, spēja just, jo emociju trūkums viņu pārvērs nežēlīgā zvērā. Savdabīga ir arī kādā dzejoļī pausta atklāsme, ka vientulība var būt arī laba – tā var būt kā glābiņš no ļaunās pasaules. Citi teksti – tieši otrādi – aicina iet un baudīt visu, kas ir uz pasaules. Dzejoļa varoņa emocijas atklāj dažādus cilvēka dvēseles stāvokļus, to svārstības

Savus dzejoļus lasa Ligita Mežkalne.

Uzstājas Helena Dzilna-Dzirnaka.

no melnā uz balto, taču aicinot novērtēt arī citas dzīves krāsas.

Kā jau Adventes laikam pieder, dzejoļos ieskanas arī reliģiski motīvi, bet Kuldīgas dzejnieču tekstos tie nav uzbāzīgi – drīzāk tikko nojaušami, aizplūvuroti, notiek cilvēka saruna ar augstākiem spēkiem vai tikpat labi ar sevi pašu, savu otro es, savu zemazīņu. Tiešāks ir H.Dzilnas-Dzirnakas dzejoļis *Pie dievgalda*, kurā autore mēģinājusi aprakstīt izjūtas, kas ticīgam cilvēkam, vienlaikus grēcīgam un šaubu pilnam, rodas, saņemot svēto vakarēdienu.

DZEJAS VIRTUVĒ

L.Mežkalne arī sniedza nelielu ieskatu dzejas virtuvē, pirms dažiem dzejoļiem īsi pastāstot to rašanās apstākļus, iedvesmas avotus, noskaņu, ko mēģinājusi tajā ietērt. Interesanti, ka pirms pasākuma viņa nākusi šurp no Pārventas, redzējusi, kā lēnām izdziest gaisma, un domājusi, kā

būtu, ja laternas uz ielām nedegtu. Par to arī viņas dzejoļis *Izdegušo spuldzīšu karaļvalsts*. Tas uzrakstīts agrāk, bet izjūtas labi iederas minētajās pārdomās.

Pozitīvi var novērtēt autoru uzstāšanās prasmi – dzejoļi tiek nolasīti izjusti un klausītājiem saprotami, jo dažkārt labi dzejnieki var nebūt labi runātāji, bet šis nebija tas gadījums.

MEKLĒ RAKSTOŠUS JAUNIEŠUS

Kā stāsta pasākuma rīkotāja L.Brence, dzejnieku kopa *Patskanis* satiekas neregulāri, pārsvarā trīs četras reizes gadā kādos svētkos, Dzejas dienās. Ar lasījumiem autore uzstājusies arī pagastu rīkotajos pasākumos. Ir doma šogad doties uz skolām, lai atrastu rakstošus jauniešus. Tiek gaidīti jauni cilvēki ar jaunām idejām.

Aija Puzarele
Lāsma Reimanes foto

Decembrī Kuldīgas bibliotēkā ar interesentiem tikās vietējās dzejnieces.

Ligita Mežkalne

***

vai nāksi mazgāties
sniega dušā?
visas laternas tumsā
tajās pārvērtušās
sniegs līst viegli, viegli
pavisam klusi
ja tīģeris esi
būsi balts trusis
ar sarkanām acīm
pasaulē vērsies
tās baltumu
notraipīt nevēlēsies
mirkli sajūtīsi
truša nevainību
tikai uz brīdi
ja tīģeris esi

***

viņš brauca ar velosipēdu
pa varavīksni
līdz augšai bij grūti tikt
septiņi celiņi sajaucās kopā
sāka snigt
virs apsniģušajiem naudas podiem
dziedot ripoja debesis

Helena Dzilna-Dzirnaka

***

Baltas sniega pārslas krīt pāri egļu čiekuriem,
Kas pie mīļās zemes krūtīm glabā dzīvību pavasarim;
Un, kad atnāks bargie laiki, ziemeļvēji pāri trauks,
Tad zem biežās sniega segas jauni koki klusībā augs.
Nāks un aizies daudzi gadi, Ziemassvētki nāks un ies,
(Viss iet prom un vēlreiz atnāk...) un no jauna

uzsnigs sniegs;

Egle, dīgusi no sēklas, pasniegs zemei čiekuriņu...
Sniegi atkal sevī auklēs Ziemassvētku dzīvību.

Svečturi lietū

Karstas
Sapņu asaras
Pār māju jumtiem, pār dakstiņiem
No ošu turētiem svečturiem.

Atmiņas
Ir manas sveces
Par manā sirdī bijušiem,
Manā dzīvē tuviem cilvēkiem.

Manas ilgas
Lēni, rāmi lās
No manu vēlmju plakstiņiem
Līdz kvēliem lietus lāsieniem.

SARUNA AR JUBILĀRĒM

Dzimušas vienā datumā

„Sagaidām ar atšķirīgām izjūtām, bet svinam kopā,” tā par dzimšanas dienu 6. janvārī saka divas kuldīdznieces – mamma Vita un meita Paula Ošenieces.

ZVAIGŽŅU MEITENES

Paula ballītei vienmēr gatavojoties ar lielu azartu, radus un draugus ciemos gaidot ar nepacietību. Tā kā abas dzimušas tikai pāris dienu pēc gadumijas, viesi mēdzot apvaicāties, vai tiešām viņai gribas svinēt. Griboties, un tas tiekot darīts. Pusaudzes gados svētku dienā mājās klāti pat divi galdi: viens Paulas viesiem, otrs – mammai. Vita gan agrāk šīs svinības gaidījusi bez sajūsmas: vienmēr pārņēmušas skumjas, jo dzimšanas diena uztverta kā atskaites punkts, kurā jaunība attālinās. Pēdējos gados izjūtas tomēr mainījušās – dzimšanas dienu gaidot ar mierīgu prātu.

Pirmās vienmēr sveicot viena otru. „Zvans mammai, un tad jau nāk pārējie apsveikumi. Mēs esam dzimušas Zvaigznes dienā, un oma saka, ka esam viņas zvaigžņu meitenes.”

NO BADIŠANĀS PIE MĪLESTĪBAS

„Esam Mežāži un pēc rakstura līdzīgas – spītīgas,” atzīst Paula. „Tas ne vienmēr ir ērti, bet ļauj nebaidīties mēģināt un sasniegt mērķus.”

Vita uzskata: „Es savu Mežāža raksturu ar gadiem esmu iemācījusi mazliet apslāpēt. Agrāk arī manī bija jaunības maksimālisms. Ja kaut ko biju iedomājusies, tad kaut cauri

sienai jāizskrien – gribēju to panākt. Kad ar Paulu vēl dzīvojām kopā, bija grūti mierīgi būt līdzās. Badījāties nepārtraukti. Bet nu, kad viņa ir savā dzīvē, sazvanāties katru dienu, satiekamies un saprotamies ļoti labi. Esam sapratušas, ka mums vajadzīgs attālumš, lai vislabāk paustu mīlestību vienai pret otru.” Paula atzīstas: „Mamma man ir vislabākā draudzene. Pirmais cilvēks, kuram lūdzu padomu un varu izstāstīt visu.”

IZVĒLAS SKAISTUMKOPŠANU

Paula pēc pamatskolas mācījusi Liepājas Valsts tehnikumā par tērpu stila speciālisti, pēc tam pāris gadu dzīvojusi Rīgā. Ar tērpu modelēšanu nav vēlējusies nākotni saistīt un strādājusi vairākos bērnodaršos par auklīti. Lai arī agrāk domājusi, ka Kuldīgā nedzīvos, draugs Juris ir kuldīdznieks, un ceļš tomēr atvedis atpakaļ. Liepājā izmācījusi par manikīri un kopā ar draudzeni frizieri Kuldīgā atvērusis skaistumkopšanas studiju P.L. Bellezza Smilšu ielā. Paulas vaļasprieks ir dejojšana – brīnišķīga atpūta pēc darba.

ADA SAVĀ DARBĒNĪCĀ

Vita bērniībā dzīvojusi Rīgā, līdz vecāki nolēmuši dzīvi krasi mainīt un pārcelties

„Abas esam dzimušas Zvaigznes dienā un līdzīgas arī pēc rakstura,” atzīst kuldīdznieces Ošenieces: mamma Vita un meita Paula.

uz Kandavu. Pēc vidusskolas strādājusi kafejnīcā *Veckandava* par oficianti-bārmēni. Kultūras darbinieku tehnikumā mācījusi par režisori, jo patīcis kino un teātris. Skolu gan neesot pabeigusi un atgriezusi Kandavā. Strādājot vairumtirdzniecības bāzē, iepazinusi ar nākamā vīru – kuldīdznieku Aigaru. Toreiz viņš braucis pēc precēm un arī tagad esot tālbraucējs.

Kad ģimenē radušies bērni – Paula un tagad 15 gadus vecais Nils, Vita algotu darbu neesot strādājusi daudzus gadus. Audzinājusi bērnus un daudz laika veltījusi vaļaspriekam – adīšanai. Vairākus gadus

sadarbojusies ar modes dizaineri Jolantu Ozollapu, un tas rosinājis uz adījumu parraudzīties drosmīgāk, vairāk eksperimentēt.

Kad bērni paaugušies, viņa adījusi savā darbnīcā veikalā *Tine*, bet pagājušogad kopā ar kolēģi, kura šuj, darbnīcu-salonu ierīkojušas 1905. gada ielā. „Paula mani iedrošināja,” saka Vita. „Ir labi tā strādāt, un es tiešām daru to, kas patīk. To pat nevar nosaukt par biznesu – darbs ir mans vaļasprieks.”

**Jolanta Hercenberga
Alberta Dintera foto**

STĀRKA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 1. līdz 8. janvārim piedzimušas sešas meitenes un pieci puikas. Bērniem doti šādi vārdi: Sofija, Emīlija, Kitija, Loreta, Maija, Heilija, Niklāvs, Emīls, Ritvars, Kelvins, Oliveri.

Pirmais bērniņš

Ance Annija Konoņa un Elvis Linejs no Talsiem 7. janvārī sagaidījuši dēliņu Oliveru. Mamma stāsta, ka vārda izvēlē nav bijis daudz variantu – tikai viens patīcis abiem. Vecākiem šis ir pirmais bērniņš, un abi par to ir ļoti priecīgi. „Radu un draugu lokā tik mazu bērniņu nav, bet pati esmu auklējusi savas jaunākās māsas,” saka Ance Annija. Oliveris piedzimis 3190 g smags un 54 cm garš.

Liela ģimene

Irina un Andžs Šāvēji no Laidu pagasta 7. janvārī sagaidījuši dēlu Kelvinu. Tētim vārds iepaticies pavisam nejauši, tāpēc citu nemaz nav apdomājis. Pārim šis ir pirmais kopīgais bērniņš, bet ģimenē vēl ir 17 gadus vecais Denijs, 12 gadus vecā Kristīne, deviņus gadus vecais Jānis un sešgadniece Samanta. Irina stāsta, ka bērni nevar sagaidīt, kad mazais būs mājās. Kelvins piedzimis 3020 g smags un 51 cm garš.

Vārdu izdomāja sen

Laura Raude un Renārs Banka no Saldus 5. janvārī sagaidījuši meitiņu Loretu. Mamma saka: šis vārduš abi patīcis sen: „Zinājām jau tad, kad bērniņu plānojām, laikam tāpēc mums ir meitiņa.” Vecākiem šis ir pirmais bērns. Loreta esot ļoti mierīga – kašķējoties tikai tad, kad nākot daktere. Pagaidām nevarot saprast, kam meitiņa līdzīga. Laura domā, ka ar visu tiks galā pati, bet, ja vajadzēs palīdzību, pasauksot palīgā draudzenes. Loreta piedzīmusi 2770 g smaga un 52 cm gara.

Naktis patīk niķoties

Skrundenieki Irita Širmahere un Elisons Kravals 7. janvārī sagaidījuši meitiņu Heiliju. Iritai vārds vienkārši iešāvis prātā, un viss. Meitiņa jau rādot raksturu un naktīs paniķojoties. Heilija ir pirmais bērniņš, un māmiņa saka: „Jauns gads un jauna dzīve. Redzēsim, kā būs, bet visi ļoti gaida mūs mājās.” Meitenīte piedzīmusi 3170 g smaga un 53 cm gara.

Lāsmas Reimanes teksts un foto

DECEMBRĪ MŪŽĪBĀ AIZGĀJUŠĪ

Alsungas novadā	Jānis Korbmahers (1949)	Anna Jausma Siliņa (1930)
Velta Grenenberga (1942)	Teodors Kviesītis (1941)	Jānis Šliseris (1977)
Kuldīgas novadā	Alberts Kārlis Leimanis (1937)	Jānis Šmits (1949)
Gunda Avota (1931)	Ēriks Logins (1950)	Dzidra Šternberga (1935)
Vilnis Balodis (1946)	Gunārs Miķelsons (1951)	Irēna Vīksne (1935)
Rasma Valija Beigate (1926)	Elita Miltiņa (1964)	Lilija Ērika Zandere (1935)
Gunta Birzniece (1936)	Anna Novicka (1940)	Skrundas novadā
Jānis Miķelis Brūderis (1955)	Zigrīda Obodņikova (1939)	Jānis Egle (1947)
Jānis Celms (1941)	Ilmārs Pilenieks (1941)	Valdis Zīrups (1960)
Arvīds Eglītis (1955)	Arnolds Arvaldis Puisītis (1935)	Ņina Kļijama (1942)
Guntis Grīnbergs (1957)	Igors Puķītis (1932)	(Sagatavots pēc dzimtsarakstu nodaļu informācijas)
Agris Haritons (1963)	Viktors Rimaševskis (1973)	
Vilma Jansone (1939)	Anna Rožkalne (1933)	
Ojārs Kanenbergs (1937)		

RECEPTĒ

Katrīna Suleniece-Aišpure

Krējuma kēkss ar rozīnēm

Ļoti vienkārši pagatavojams – izmanto sastāvdaļas, kādas parasti mājās atrodamas. Garšas dažādošanai var pielikt ne tikai rozīnes, bet arī citus žāvētus augļus un ogas.

Vajadzēs: 3 olas, 100 g sviesta, glāzi skābā krējuma, glāzi cukura, glāzi miltu, citrona sulu un rīvētu miziņu, 2 tējķ. cepamā pulvera, dažas saujas rozīņu.

Kā pagatavot. Bļodā olas ar cukuru saputo, līdz izveidojas viendabīga masa, iemaisa krējumu un izkausētu sviestu. Pievieno citrona miziņu un sulu. Miltus sajauc ar cepamo pulveri un iejauc olu masā, iemaisa arī rozīnes. Ja liekas, ka miltus vajag vēl, var piebērt. Cepamo formu ietauko un izkaisa ar mannu, tajā ielej mīklu. Kēksu cep apmēram 40 minūtes 180 grādos. Gatavu pārkaisa ar pūdercukuru un atdesē.

PASĀKUMI

KULDĪGAS NOVADĀ

KULDĪGĀ

Mākslas namā 13.I 18.00 kundalini joga ar Luīzi Vecmani.

14.I 17.15 veres (dažādu vingrojumu un jogas) nodarbība ar Lindu Vainovsku.

Līdz 19.I tekstilmākslinieces Dzidras Eglītes darbu izstāde.

Muzejā 12.I 11.00–17.00 darbnīca *Ģimeņu padarīšana* – pasaku zeme: rotaļlietu vēsture, ēnu teātris, pirkstiņlelles darināšana.

Līdz 23.II Leļļu mākslas muzeja izstāde *Kofermājiņu ceļojums*.

Bibliotēkā 15.I 16.30 ceļotmīļotāju tikšanās *Saulainā Spānija kopā ar Dainu Girvāiti*.

Senioru skola: 14.I 12.00 Mākslas namā – *Karma: tās trauks, mezgli un likumi* (Uldis Ante); 16.I 10.00 Ventspils ielā 16 – datorprogrammas *Excel* apguve (Māriete Roze).

Pensionāru apvienība Rumbiņā 18.I 13.00 aicina savus biedrus uz balli *Ar prieku sirdī gadu sāk* Kuldīgas kultūras centrā. Spēlēs muzikants Māris. Līdzīgi groziņš. Ir dalības maksa. Pieņemties līdz 13.I pa tālr. 28335824.

ĒDOLĒ

Kultūras namā janvārī Zaigas Gulbes dzejas izstāde.

KURMĀLĒ

Priedaines bibliotēkā līdz 29.II Dainas Rozevskas gleznas.

Vilgātes bibliotēkā janvārī Muhu muzeja (Igaunija) fotoizstāde *Muhu un Latvija*.

LAI DOS

Laidu bibliotēkā janvārī Kuldīgas rokdarbu kopas *Čaupe* izstāde.

Sermītes bibliotēkā janvārī *Latvijas Avīzes* žurnālistes Vivantas Volkovas fotoizstāde *Latvijas dievnamī*.

PADURĒ

Bibliotēkā janvārī Ausmas Burkovskas rokdarbu izstāde *Mans vaļasprieks – sutaša rotas*.

PELČOS

Bibliotēkā janvārī Jāņa Krasta panorāmofotogrāfijas.

RENDĀ

Līdz 31.I aicināti pieteikties tie, kuri piedalījās 1991. gada janvāra barikādēs. Tālr. 26181470.

RUMBĀ

Ventas ciema Bukaišos 15.I 14.15 pasākums *Gardēži*.

SNĒPELĒ

Kultūras namā 10.I 20.00 Snēpeles, Laidu un Raņķu amatierētra kopmēģinājums *Trīs vienā*.

16.I 18.00 tikšanās mazajiem *Čības kājās, un mammas paliek mājās*, tēma – sniegavīri.

Bibliotēkā janvārī Ingas Žagatas rokdarbi.

TURLAVĀ

Kultūras namā 11.I 19.00 koncerts-konkurss *Nāc un dziedī Turlavā*.

Bibliotēkā līdz 27.II Artas Brices fotoizstāde *Ja grāmatas prastu runāt*.

VĀRMĒ

Sporta hallē 11.I 15.00 senioru drau-

gu balle, spēlē Juris no Džūkstes. Galdiņu rezervēt pa tālr. 29820429 vai 28742355.

Bibliotēkā 13.I 17.00 rokdarbu pulciņš.

20.I 18.00 lasītāju klubs. Janvārī rokdarbnieku, amatnieku darbu un citu izstrādājumu izstāde.

SKRUNDAS NOVADĀ

SKRUNDĀ

Kultūras namā 11.I 18.00 novada amatiermākslas kolektīvu koncerts.

NĪKRĀCĒ

Atpūtas centrā 17.I 18.00 filma *Jaungada taksometrs 2*.

Bibliotēkā janvārī Irēnas Oses rokdarbi.

RAŅĶOS

Bibliotēkā janvārī Brigitas Dumpfas adījumi.

RUDBĀRŽOS

Muižā 19.I 15.00 akustiskās mūzikas koncerts *Ziemas stāsti*: pianiste Ilze Jaunzeme, čelliste Agate Ozoliņa.

Kultūras namā Vladislava Kundziņa fotoizstāde *Skotija latvieša acīm*.

ALSUNGAS NOVADĀ

Tūrisma informācijas un vēsturiskā mantojuma centrā 18.I 12.00 Daces Nastevičas rokdarbu izstādes *Ceļš tālāk* atklāšana.

KINO

Kuldīgas kultūras centra kinozālē

LATVIJAS FILMAS

10.I 19.50, 12.I 14.00, 14.I 19.30, 16.I 19.50 *Dvēseļu putenis* (kara filma pēc A.Grīna romāna motīviem, rež. Dzintars Dreiberģis, 12+, divas stundas trīs min.). Sešpadsmitgadīgais Artūrs dodas strēlniekos un kopā ar draugiem cīnās par brīvību. Stāsts ļauj pieaugt kopā ar galveno varoni un jaundibināto Latvijas valsti, dzīvi ierakumos vērojot zēna acīm, pašizliedzīgi stājoties pretī ienaidniekam, meklējot īstu mīlestību un mācoties novērtēt brīvības cenu.

17.I 19.30, 19.I 16.00, 21.I 19.50, 22.I 19.30, 23.I 19.50 *Pilsēta pie upes* (*Pilsēta pi upis*, vēsturiska filma, rež. Viesturs Kairiņš, 12+, stunda 58 min.). 26.I 18.00 tikšanās ar radošo grupu. Ansis ir daiļkrāsotājs, kurš pieprasīts pie visām varām, kas 30. gadu beigās nomainās tsā laikā. Patosa pilnos ulmaņlaikus nomaina skarbaistu komunistu, tad nacistu režīms. Viņa iecerētā ir ebreju meitene Zisla, taču viņas tēvs liek mīlai šķēršļus. Anša dzīvē uzrodas arī glītā latvieti Naiga. Starp trim varām un divām sievietēm iespējama tikai viena izvēle.

CITAS FILMAS

10.I 18.00, 12.I 12.00, 16.20, 13., 14.I 17.30, 16.I 16.00 *Ledus sirds 2* (anim. filma, ASV, stunda 43 min.). Annas, Elzas, Kristofa, Svena un Olafa ceļojums palīdz atklāt noslēpumus, kas saistīti ar karaļvalsts pagātni.

10.I 18.00, 12.I 18.20, 13.I 19.30, 16.I 18.00 *Spēlītes ar uguni* (komēdija, ASV, 7+, stunda 36 min.). Ugunsdzēsēju skarbaistu priekšnieks un viņa komanda meža ugunsgrēkā izglābj trīs bērnus. Drīz viņi saprot, ka neviens rūdīts ugunsdzēsējs nav gatavs tādām pārbaudījumiem, kādu viņiem sagādā bērnu pieskatīšana.

17.I 17.30, 19.I 14.00 *Maskētie spiegi* (animācijas filma, ASV, stunda 42 min.). Dzīvespriecīgais superspieģis Lens katru dienu glābj pilsētas un valstis. Jaunais, drūmais zinātnieks Volters cenšas palikt vienatnē ar saviem izgudrojumiem. Pienāk brīdis, kad neparastajam pārtim kopā jāglābj pasaule.

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

Viss par graudaugiem

Recepšu grāmata *Graudaugu ēdieni: mūsdienīgi, garšīgi un veselīgi*. Tajā aprakstītas desmit graudaugu kultūras un sēklas. Uzmanība pievērsta graudaugu sagatavošanai tā, lai ēdiens spēcīnātu cilvēka gremošanas sistēmu un iespējami pilnvērtīgāk nodrošinātu organisma funkcijas. Ir arī ieteikumi labai šo augu saderībai ar garšaugiem vai garšvielām.

KURZEMĒ

LIEPĀJĀ
Lielajā dzintarā 18.I 18.00 pianists Andrejs Osokins un māsas Balanas (vijole, čells) kino mūzikas koncertā.
Latviešu biedrības namā 18.I 16.00 koncerts *Ne tikai „ABBA” korim*.

VENTSPILĪ
Jūras vērtos 16.I 19.00 art-grupas *Belarusi* Jaungada koncerts. 18.I 15.00 deju skolas *Ksenia Patokina Dance* koncerts.
Livonijas ordeņa pilī janvārī ceļojošā izstāde *Latvijas diplomātijai un ārlieku dienestam – 100*.

MĀKSLA

Sidaram atkal savdabīga izstāde

Šovakar 17.00 Liepājas koncertzālē *Lielais dzintars* tiek atklāta mūsu novadnieka, mākslinieka Pētera Sidara un dzejnieka Pāvila Raudoņa izstāde *Plūsma*.

Līdz 27. februārim būs skatāmas P.Sidara abstraktās gleznas, objekti un instalācijas, kuras papildinās dzeja. Skulpturālās gleznas tapušas no krāsainas plastmasas kausējumiem. Kā skaidro autors: „Ņemot vērā tās fizikālās īpašības un veidu dažādību, kā arī izmantošanas apjomu, plastmasa tā varētu kļūt par cilvēka estētisko vērtību nesēju mākslā. Tā dod iespēju pašu materiālu un

tehnoloģisko procesu izvirzīt par prioritāti.” Savukārt P.Raudonis P.Sidara radošos darbus atspoguļo dzejā: trioletos un haikās.

P.Sidars, kurš Kuldīgas mākslas skolas pirmsākumos bija viens no skolotājiem, ir starptautiski atzīts un savdabīgs mākslinieks. Bijušas vairākas personālizstādes Latvijā, viņš piedalījies starptautiskos konkursos, simpozijos Itālijā, Beļģijā, Japānā, Šveicē, Francijā, Meksikā, Lielbritānijā, Nīderlandē, ASV, Ķīnā un citur. Mākslinieka darbi atrodas Latvijas un ārzemju mākslas muzejos un privātkolekcijās.

NODARBĪBA

Lietuskoki no latvāņiem

13. janvārī 17.00 Pelču *Pagrabiņā* latvāņu darbnīcā no šo augu stublājiem varēs darināt lietuskokus un interesantus dekorus.

Nodarbība vairāk piemērota pieaugušajiem, un to vadīs pagasta kultūras organizatore Baiba Mežiņa. Visi materiāli būs sagādāti. Vēlams pieteikties, ir dalības maksa.

Pirmdien Pelčos interesantas lietas taps no latvāņiem.

Par klimatu, ostām un Rīgas domi

Eiropas Parlamenta (EP) decembra sesijā Strasbūrā Latvijas žurnālistiem bija iespēja izklausīt visus astoņus mūsu ievēlētos deputātus. Viņi stāstīja par savu darbu, kā arī atbildēja uz jautājumiem par Eiropas Savienības (ES) rīcību klimata izmaiņu dēļ, par projektu *Rail Baltica*, vērtēja situāciju brīvostu pārvaldēs un Rīgas domē, atbildēs parādot, no kuras partijas ir ievēlēti. Šoreiz SANDRAS KALNIETES, ROBERTA ŽĪLES un NILA UŠAKOVA atbildes (turpmāk – pārējo deputātu).

SANDRA KALNIETE

Eiropas Tautas partijas (Kristīgie demokrāti) grupa; partija *Vienotība*.

Kā vērtējat zaļo kursu, kurā līdz 2050. gadam paredzēts Eiropu padarīt klimata neitrālu?

30 gadu plāns tikai sācies. Līdz 2022. gada beigām Eiropas Komisija (EK) plāno likt galdā visas rīcības politikas, kādas uzskata par vajadzīgām. Tās, protams, nonāks apspriešanā EP, Eiropas Padomē un sabiedrībā. Man šis kalendārs šķiet nedaudz sasteigts – pāris gados tik ievērojamu stratēģiju izstrādāt nav iespējams. Zaļā kursa izmaiņas nav iespējamās bez fundamentālām tehnoloģiskām izmaiņām. Daļai klimata neitrālu preču tehnoloģijas Eiropā jau radītas, bet daudz dārgākas nekā tās, kas pieejamas, piemēram, Ķīnai. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc ES plāno ieviest tā saucamo karbona robežu nodokli. Tas būs svarīgs instruments, kas Eiropas ražojumus padarīs pasaulē konkurētspēj-

jīgākus. ASV un Ķīna gan skaļi runās, ka tie būs Eiropas tarifi, kas sargās vietējo tirgu. Iespējams, tā ir taisnība. Tādēļ paredzēts emisārs, kura darbības mērķis būs pret ārvalstu kompānijām ierosināt pretdepinga lietas. Latvijai kā robežvalstij būtiska ir investīciju skrīninga ieviešana. Līdz šim nebija mehānisma, kas trešajām valstīm neļautu iegādāties stratēģiski svarīgus uzņēmumus. Tas iet roku rokā ar daudzgadu budžetu. Tiek rēķināts, ka tehnoloģiju inovācijām, neīro industriju konvertācijai vajadzēs 250 miljardus gadā. EK prezidente Urzula fon der Leiena piedāvā radīt 100 miljardu vērtu godīgās pielāgošanās mehānismu. Ir tādas valstis kā Polija, kurām jaunā politika nozīmē atteikties no ogļu raktuvēm: pārprofilēt darbaspēku, attīrīt vidi, ieviest jaunas tehnoloģijas. Oficiāli skaitlis nav nosaukts. Zaļajam kursam paredzētie līdzekļi budžetā nav iezīmēti.

Kā vērtējat situāciju Ukrainā?

Bez jebkāda optimisma ska-

tījos uz Normandijas formāta sarunās iespējamo. Ukraina savu robežu kontroli aiz Donbasa nav atguvusi, papildu vienošanās par pamieru un pakāpenisku teritorijas atbrīvošanu no karaspēka nav panākta. Pamatā ir Putina aprēķins. Viņam vajadzīgs iesaldēts konflikts, viņš labi zina, ka pastāv nerakstīta vienošanās: pēc Kipras pievienošanās Eiropas Savienībai neviena valsts, kurā būs teritoriāli konflikti, nevarēs ES un NATO iestāties.

Rietumukraina taču virzās ES virzienā.

Neņemot prognozēt, bet skaidrs, ka Ukraina ir privilēģētā statusā. ES tai sniegusi 15 miljardu eiro palīdzību – lielāko, kas jebkad kādai valstij sniegta. Ukrainā notiek arī cīņa ar korupciju. Tā Eiropā ir psiholoģiski svarīga. Tā pati ir aizmirsusi, cik korumpēta bija pirmajā pēckara desmitgadē. Turklāt karš Ukrainā ir peļņas avots virknei kraukļu, kuriem vienalga, no kuras pušes nauda nāk.

NILS UŠAKOVS

Eiropas Parlamenta sociālistu un demokrātu progresīvās alianses grupa; sociāldemokrātiskā partija *Saskaņa*.

Sākot sarunu, jautājat, vai grībam dzirdēt par jaunumiem EP vai Rīgas domē. Vai plānojat tur atgriezties?

Visus lēmumus par kandidātiem iespējamās Rīgas domes ārkārtas vēlēšanās partijas pieņems koleģiāli. Kamēr viss nebūs pārrunāts, es nekomentēšu. Bet, runājot par Rīgas domes atļaušanu, speciāli papētīju ES vēsturi. Līdz šim atļaušanas tikai divas lielas pašvaldības. Galvaspilsētās ne reizes. Bet šis ir stāsts, ko ar Ameriku kungu būs spiesti stāstīt, lai parādītu, kas Latvijā notiek ar sapratni par pašvaldībām un demokrātiju. Ja tiks panākta Rīgas domes atļaušana, Saeimas atļaušana būs neizbēgama. Tā pat nebūs *Saskaņas* atbērbība – tauta pati sapratīs.

Minējāt, ka Latvijas ostas drīz aizklāpēs. Ko ar to domājat?

Kravu turētāji jau tagad – skaļāk

Ventspilī, klusāk Rīgā – apsver izvēlēties citas ostas. Tas ir absolūti loģiski. Tie ir elastīgi uzņēmēji. Skaidrs, ka līdz šīgada beigām zaudēsim daudz pārvadājumu. Pārvadātāji aizies uz Lietuvas vai Krievijas ostām. Ir ārkārtīgi augsts risks, ka, ņemot vērā iestāšanos pret ogleņiem, arī Krievu sala paliks tukša. Kravu kritums abās ostās var būt grandiozs. Tas skars arī dzelzceļu, un Rīgā tas nozīmē ap 20 000 darbavietu.

Vai esat saskāries ar Aivaru Lemberga interesēm Rīgas ostā?

Nē. Biju dzirdējis, ka ostā strādā Lemberga sieva. Arī citu politiķu sievas tur strādājušas, ieskaitot valdošās partijas. Manuprāt, to, kā šis jautājums tiek risināts, var pielīdzināt kaitniecībai.

Kā vērtējat ekonomisko situāciju Latvijā?

Drīz varam attapties zemāk nekā 2008. gadā. Līdz šim par vienu iemaksāto eiro no ES saņēmām četrus, bet tagad plānoti 2,5.

Vai EP ir reakcija uz Latvijā notiekošo?

Šeit neviens par mūsu ostām ne-grasās ne raudāt, ne interesēties. Ja paši to atrisināsim, kaut kāda palīdzība nāks.

ROBERTS ŽĪLE

Eiropas Konservatīvo un reformistu grupa; Nacionālā apvienība „Visu Latviju!” – „Tēvzemei un Brīvībai/LNNK”.

Ko domājat par mobilitātes pakotnes nosacījumiem Austrumeiropai?

Kravas pārvadātāju tirgus cīņa starp veco un jauno Eiropu bijusi jau gadiem. Pēdējās trijās sarunās kārtējo reizi pārkāpts tā gars un būtība – tika mēģināts līgumu noslēgt šaurā lokā. Par trijās sarunās pārkāpumiem uzrakstījām EP vadībai, jo šis nebija pirmais. Sarunas beidzās ar to, ka smagās automašīnas tukšā jādzenā pāri visai Eiropai tūkstošiem kilometru katru astoto nedēļu. EK, kad šo paketi iesniedza, neparedzēja dzenāt tukšas mašīnas – to izdomāja Parlaments. Juristi atradusi, ka vismaz sešas valstis par šo normu varētu tiesāties. Tai nav loģikas, un cīņa nav galā. Valdības var tiesāties, EK var noraidīt,

gan jau arī EP neapstiprinās. Bet lēmums ir kliezdošs, jo tajā dienā, kad fon der Leiena runā par zaļo kursu, naktī transporta komitejas zaļā franču deputāte nobalso par dīzeļdegvielas CO₂ izmešiem, kas piesārņos vidi, dzenājot tūkstošiem tukšu mašīnu. Tas ir precīzs divkosības piemērs.

Teicāt, ka šis EP ir zaļāks nekā iepriekš. Kur tas izpaužas?

Visur. Transporta komitejā debatēs mazāk runā par saprātīgu, protams, videi draudzīgu politiku, kā cilvēku pārvietot no viena punkta uz otru. Sarunas nonākušas līdz tam, ka agresīvāki zaļie saka – jāpārvietojas mazāk, rosino lidojumiem ieviest kvotas. Piemēram, vienam cilvēkam ne vairāk kā trīs četri lidojumi gadā. Ja kāds grib lidot vairāk, pērk kvotu brīvā tirgū. Daži runā, ka vajadzētu naktīs palaist vilcienu, aizmirstot, ka ES ir tādas valstis, kurām nav dzelzceļa savienojuma ar visu Eiropu.

Mēs, Konservatīvo un reformistu grupa, uzsveram, ka Eiropā ir ap 9% izmešu. Pat tad, ja izpildām visus savus zaļumus, glo-

bālajā līmenī neko nepanākam. Nesaku, ka nevajag neko darīt, bet nedrīkst konkurēt nespējīgu padarīt ne tikai Eiropas biznesu, bet visu sabiedrību.

Vai projekts *Rail Baltica* nesamazinās kravu pārvadātāju biznesu?

Nē. Kravu pārvadājumi ar vilcienu ir paredzēti. Aplēsēs ir 20 miljoni tonnu, bet *Latvijas Dzelzceļš* ziedu laikus pārvadāja 60 miljonus, tagad 47 miljonus. Dievs dod, lai mums izdotos tos kravas pārvadājumus projektā iestrādāt. Smagajām mašīnām ar iekšdedzes dzinēju kravas vajadzētu pārvadāt 300–500 km, bet ne jau tūkstošiem.

Vai attiecībā uz jauno dzelzceļu jums pietiek optimisma?

Nekas īpašs nav noticis. Viena no kārtējām sadursmēm par to, ko kurš ievieš. Tās ir normālas projekta grūtības. Paredzēts to pabeigt 2026. gadā. Manā skatījumā – svarīgi pabeigt līdz 2027. gadam, lai ar to nelienam nākamajā daudzgadu budžetā.

Sociālajos tīklos esat sacījis, ka nav jēgpilni tas, ka EP atro-

das gan Briselē, gan Strasbūrā. Vai domājat to nopietni?

Ir bijušas reizes, kad vairākums nobalsojis par vienu mītni. No teikts, ka EP sesijas Strasbūrā notiek 12 reizi gadā. Augusts ir brīvs, tādēļ citā mēnesī ir divas sesijas. Ar Parlamenta balsojumu pirms gadiem astoņiem šīs sesijas salikām vienā nedēļā. Franču valdība iesūdzēja tiesā un vinnēja. Tur neviens par zaļumu nedomā. Izmešu daudzums ir milzīgs! Ir iesaistīti kādi 10 000 cilvēku: daudzi deputāti braukā ar mašīnām, daudzi lido, no Frankfurtes uz Strasbūru brauc ar autobusiem. Tas Francijas līderis, kurš pieļaus, ka sesijas Strasbūrā nenotiek, dzīvi beigs Konkorda laukumā. (Smejas.)

Ko sakāt par situāciju Latvijas ostās?

Tas ir sāpīgs jautājums. Lai ko arī ASV puse domāja par sankciju plašumu, kļūda bija Lemberga sankciju sarakstā ielikt Ventspils ostu. Lai ko runā sabiedrībā, neticu, ka amerikāņiem bija svarīgi nodarīt pāri ostai. Baidos, ka Saticsmes ministrijai veidotā *Ventas*

osta tirgū nenostādās. Pārvadātājus tik ātri neietekmēs tas, ka ostā nu būs no ASV sankcijām brīva juridiska persona. Zinām, cik stipri sankcijas nostrādāja banku sektorā.

Kāpēc ASV tā rīkojās tieši tagad?

Ik pa brīdīm tā izlaiž sankciju sarakstus. Tam, ka uz Ameriku aizbrauca Bordāna (tieslietu ministra – red.) delegācija un to sarunāja, līdz galam neticu. Islandi rudenī iekļāva pelēkajā sarakstā, bet zivis cilvēki joprojām ēd, nauda ir, kredītkartes strādā.

Vai Latvija atkal ir tādās grūtībās kā pirms desmit gadiem?

Grūtības ir, bet atšķirīgas no 2008., 2009. gada. Problēmas ir vairāk lokālas. Tolaik krīzē bija ekonomikas kritums par 25%, tagad sabremzējies par 2%. Izdarot pareizos politiskos soļus, krīzei nevajadzētu būt. Jā, iet uz Rīgas domes pārvēlēšanu, bet normāli, neizraisot tiesvedību. Par sankcijām – jābūt maksimāli labiem pierādījumiem par to, ko jau esam ieviesuši. Vēl jāpacinās par septiņu gadu budžetu.

Kas šogad jauns sociālajā sfērā

Apkopojā
Inguna Spuleniece

Jaunais gads nācis ar dažādām izmaiņām arī sociālajā jomā. Lūk, vairums no tām.

INFORMĒ LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA

Pensionāriem

■ Šogad tiesības uz valsts vecuma pensiju ir tiem, kuri sasnieguši 63 gadus un deviņus mēnešus, ja apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 15 gadiem. Tie, kuru stāžs ir vismaz 30 gadu, var pensionēties priekšlaikus, t.i., divus gadus iepriekš – 61 gada un deviņu mēnešu vecumā.

(No 2014. gada pensionēšanās vecums pakāpeniski, palielinās, t.i., ik gadu par trim mēnešiem, līdz 2025. gadā tiks sasniegti 65 gadi.)

■ Noteikta jauna minimālā vecuma pensija, kas būs atkarīga no minimālās pensijas aprēķina bāzes – 80 eiro (cilvēkiem ar invaliditāti no bērnības – 122,69 eiro). Atkarībā no apdrošināšanas stāža izmanto noteiktu koeficientu.

- Ja stāžs ir **15–20 gadu**, minimālā pensija ir 88 eiro, bet cilvēkiem ar invaliditāti kopš bērnības – 134,96 eiro.
- Ja stāžs ir **21–30 gadu**, tad attiecīgi 104 un 159,50 eiro.
- Ja stāžs ir **31–40 gadu**, attiecīgi 120 un 184,04 eiro.
- Ja stāžs ir **41 gads un vairāk**, tad 136 un 208,57 eiro.

■ Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta paaugstināšanas dēļ (cilvēkiem ar invaliditāti no 64 līdz 80 eiro, ar invaliditāti kopš bērnības no 106,72 līdz 122,69 eiro) palielinās minimālā invaliditātes pensija. I grupai tā ir 128 eiro (ja kopš bērnības, tad 196,30 eiro), II grupai – 112 eiro (171,77 eiro), III grupai – 80 eiro (122,69 eiro).

BEZDARBNIKĀ PABALSTS

To maksās astoņus mēnešus no piešķiršanas dienas. Par pirmajiem diviem mēnešiem – pilnā apjomā (100%), par trešo un ceturto – 75%, par piekto un sesto – 50%, par septīto un astoto mēnesi – 45%.

Par bērniem

■ Slimības pabalstu bērna kopšanai maksās līdz viņa 18 gadiem un par ilgāku nepārtrauktu darbnespējas periodu. To maksās vienam no vecākiem, vienam no adoptētājiem, kura aprūpē un uzraudzībā pirms adopcijas apstiprināšanas tiesā ar bāriņtiesas lēmumu nodots bērns, audžuģimenes loceklis, kurš noslēdzis līgumu ar pašvaldību, aizbildnim vai citai personai, kura saskaņā ar bāriņtiesas lēmumu bērnu faktiski kopj un audzina, ja bērniem ir smaga saslimšana vai piešķirts bērna ar invaliditāti kopšanas pabalsts.

■ Sieviete, kurai ir tiesības uz vecāku pabalstu un kurai nākamais bērns dzimis līdz tam, kad iepriekšējais sasniedzis trīs gadus, šis pabalsts nedrīkstēs būt mazāks par to, kāds piešķirts par iepriekšējo bērnu.

■ Tiesības uz maternitātes un vecāku pabalstu ir tām sievietēm, kuras darba attiecības izbeigušas (zaudējušas darba ņēmēja statusu) ne agrāk kā 60 dienas pirms grūtniecības atvaļinājuma.

PENSIJU 2. LĪMENIS

TIEM, KURI VĒL NAV PENSIJĀ

Ikviens var izvēlēties, kam 2. pensiju līmenī uzkrāto kapitālu atstāt, ja līdz vecuma pensijas piešķiršanai viņš nomirst. Ir trīs iespējas. 2. pensiju līmeņa dalībnieks savu izvēli var mainīt.

1. Ieskaitīt valsts pensiju speciālajā budžetā. Tas izdevīgi ģimenēm, kamēr bērni mazi, jo tad kapitāls tiks ņemts vērā, aprēķinot apgādnieka zaudējuma pensiju. Lai to izdarītu, nav jādara nekā.

2. Pievienot cita cilvēka 2. pensiju līmenī uzkrātajam kapitālam. Iesniegumā būs jānorāda cilvēks, kura kapitālam pievienot jūšējo pēc jūsu nāves. Tam nav obligāti jābūt radniekam. Taču,

ja dienā, kad reģistrēta 2. pensiju līmeņa dalībnieka nāve, norādītais cilvēks tāpat nebūs 2. līmeņa dalībnieks, kapitāls tiks mantots Civillikuma kārtībā.

Mirusā cilvēka kapitālu mantnieks varēs pievienot savam, un izmantot tad, kad pienāks paša pensionēšanās vecums.

3. Atstāt mantošanai Civillikuma kārtībā. Tad par mirušā uzkrāto summu mantnieki varēs uzziņāt pie zvērināta notāra, kārtojot mantojuma lietas, vai arī vaicāt VSAA, kāda bijusi aizgājēja izvēle. Saņemot mantojuma apliecinājumu, būs jāaizpilda iesniegums, kurā norādīta mantotās summas saņemšanas izvēle: pārskaitīt bankas kontā vai pievienot viņa 2. līmeņa pensiju kapitālam.

Lai izdarītu divas pēdējās izvēles, var rakstīt iesniegumu portālā www.latvija.lv. To var darīt arī VSAA klientu centros vai nosūtīt e-pastā ar e-parakstu un laika zīmolu. Uz banku nav jāiet!

■ **VARĒS MANTOT** 80% no tā pensijas kapitāla, kas uzkrāts līdz 2019. gada 31. decembrim, bet 20% tiks ieskaitīti valsts pensiju speciālajā budžetā. Kopš šīgada uzkrāto varēs mantot pilnībā.

■ **NEVARĒS MANTOT** pensijas kapitālu, kas mazāks par 35% no valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta, kas šogad ir 22,41 eiro.

Līdz šim 2. līmeņa kapitālu varēja izmantot, tikai sasniedzot pensijas vecumu, arī izdarot izvēli – vai nu pievienot savu 2. līmeņa kapitālu pirmajam līmenī uzkrātajam, vai par uzkrāto 2. līmeņa kapitālu iegādāties mūža polisi ar mantošanas iespējām. Taču, ja cilvēks aizgāja mūžībā, pensijas vecumu nesasniedzot, uzkrātais tika ieskaitīts valsts pensiju budžetā.

TIEM, KURI JAU PENSIJĀ

VSAA aicina vecuma pensijas saņēmējus 2. līmeņa kapitālu izmantot.

No šīgada, pieprasot piešķirt vecuma pensiju, uzreiz būs jāizvēlas, vai 2. līmenī uzkrāto kapitālu pievienot 1. līmenim vai iegādāties dzīvības apdrošināšanas (mūža pensijas) polisi kādā apdrošināšanas sabiedrībā. Šo izvēli nevarēs atlikt uz vēlāku laiku, kā tas bija līdz šim.

Pernā gada oktobra dati liecina, ka 15 700 cilvēku, kam pensija jau piešķirta, savu 2. līmenī uzkrāto kapitālu nav izmantojuši. 5520 pensionāriem, kuru uzkrājums pārsniedz 2000 eiro, kas dod tiesības iegādāties mūža pensijas polisi vai vecuma pensiju pārrēķināt, decembrī VSAA izsūtījusi uzaicinājumu savu izvēli paziņot. Arī tos pensionārus, kuri 2. līmeņa kapitālu vēl nav izmantojuši un kuru uzkrājums ir mazāks par 2000 eiro, VSAA aicina rakstīt iesniegumu, lai kapitālu izmantotu vai pensiju pārrēķinātu.

Iesniegums par uzkrājuma izmantošanu jāiesniedz ne vēlāk kā līdz 2021. gada 30. novembrim.

Ja tas nebūs izdarīts, tad saskaņā ar Valsts fondēto pensiju likumu no 2022. gada 1. janvāra VSAA pensiju pārrēķinās, ņemot vērā 2. līmeņa uzkrājumu.

GMI

Garantētais minimālo ienākumu līmenis vienam cilvēkam mājāsaimniecībā paaugstināts no 53 līdz **64 eiro** mēnesī.

Invaliditātes pensija un atlīdzība par darbības zaudējumu

■ Ja vienlaikus ir tiesības uz invaliditātes pensiju un atlīdzību par darbības zaudējumu sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību, tiek piešķirts viens pakalpojums – cilvēkam izdevīgākais. Attiecībā uz tiem, kuri saņem gan atlīdzību, gan invaliditātes pensiju, tās turpinās maksāt līdz tam laikam, kas noteikts lēmumā par pakalpoju-

ma piešķiršanu, pārrēķināšanu vai izmaksas termiņa pagarināšanu.

■ Slimības pabalstu sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību maksā visā darbnespējas periodā, ievērojot ierobežojumus, arī tad, ja tiks noteikts darbības zaudējums un par to piešķirta atlīdzība.

■ Ja cilvēkam ar invaliditāti piešķirts kopšanas pabalsts, tas nebūs

iesmesls, lai atlīdzību par darbības zaudējumu paaugstinātu.

■ Tā kā darbības zaudējuma atlīdzība, kas piešķirta nelaimes gadījuma vai arodslimības dēļ, nedrīkst būt mazāka par katras invaliditātes grupas minimālo pensiju, tad, tai paaugstinoties, tiks celta arī minimālā atlīdzība par darbības zaudējumu.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 25669128.

BMW E30, AUDI 90 vai **VW GOLF** (1 vai 2). Tālr. 29971969.

Nopirkšu **T16**, varbūt neejošs, ar dokumentiem. Tālr. 26557350.

Vecus **MOTOCOKLUS** *Emka, K750, Ural, IŽ, Jawa, Tula, Vjatka*, mopēdus *Rīga* un citus, rezerves daļas, dokumentus. Tālr. 20334005.

Craftwood PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS visā Latvijā, cena no 1000 līdz 10000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

SIA PRIEDES AG pērk **CIRSMAS** un **MEŽUS**. Tālr. 26993794.

Lapkokus **CIRSMAS**. Tālr. 27811870.

MEŽUS, cirsma, malku. Tālr. 26544462.

SIA *Energoparks* pērk **ZARUS** šķelšanai, veic apauguma noņemšanu. Tālr. 28813110.

Zis **SMAIDAS** pērk **MĀJLĒPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Valinda* – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

Vēlos iegādāties Krievijas impērijas un **PSRS MONĒTAS**. Citu valstu monētas līdz 1970. gadam. Tālr. 26386754.

MAINA

Maina vienistabas un divistabu **DZĪVOKĻUS** Kuldīgā ar ērtībām pret trīsistabu dzīvokli, vai pārdod. Ir varianti. Tālr. 26765286.

Dziedniece Sāra

- Dziedināšana
- Pareģošana
- Atbrīvošana no dažādām atkarībām (alkohola, azartspēlēm u.c.)

Tel. pierakstam 26381988

Pieņems Kuldīgā 14., 28. janvārī.

Sertifikāta Nr. 67

SIA **LATEIRA**

pērk CIRSMAS, MEŽA ĪPAŠUMUS.

- Palīdz noformēt dokumentus,
- veic cirsma iestīgošanu, dastošanu, novērtēšanu.

Tālr. 63428509, 27020562, 29997742, fakss 63428523, e-pasts: info@lateira.lv.

APSVEIKUMS

*Ne jau vienmēr ar gadiem viss aiziet,
Ne jau vienmēr ar gadiem viss zūd.
Katra diena nes mirkli laimes,
Un ik mirkli kļūst bagātāks mūžs.*

/V.Ļūdēns./
Sirsnīgi sveicam **ALDONI ŠTROMANI** 60 gadu jubilejā.

Sveic Bierīņu saime

PĀRDOD

MĀJU Kuldīgā. Tālr. 25910700.

KAMĪNKRĀSNI komplektā ar skursteni. Apsilda 70–80 m² lielu telpu. Tālr. 28220546.

GRAUDUS, dzirnavas. Tālr. 26064339.

KVIEŠUS, miežus, rudzus. Tālr. 29560864.

SIA *Vēvers* pārdod kurināmās priedes skaidu **BRIKETES** ar piegādi. Cena 125 eiro. Tālr. 26651831.

Kvalitatīvas bērza **BRIKETES** bez jebkādiem piemaisījumiem, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 130 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimālais apjoms 20 m³. Tālr. 26760065.

Sausu **MALKU** maisos. Tālr. 27811870.

Sausu, skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Sausu bērza **MALKU** maisos. Tālr. 22377474.

SMILTI ar piegādi. Tālr. 22377474.

VAJADŽĪGI

SIA *Energoparks* (41203010464) piedāvā darbu **AUTOATSLĒDZNIKAM** uzņēmuma autoparka uzturēšanai kārtībā. Darba vieta Kuldīgā. Darba alga pēc paritātes, sākot no 800 eiro. Tālr. 25184808.

Alsungas novada dome (90000036596) aicina darbā uz noteiktu laiku Alsungas kultūras nama **METODIĶI** (tālr. informācijai 20280614, vairāk informācija www.alsunga.lv). Darba samaksa 588,00 eiro mēnesī pirms nodokļu nomaksas.

PATEICĪBAS

No sirds pateicamies visiem, kas mūs atbalstīja un bija kopā ar mums gan klātienē, gan domās, atvadoties no **VIJAS VĪGANTES**.

Meita ar ģimeni

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.*

/S.Kaldupe./

No sirds pateicamies visiem, kuri bija kopā ar mums, atvadoties no mūsu mīļās **GUNTAS BIRZNIECES**. Paldies par skaistajiem ziediem un atbalstu šajā skumju brīdī.

Dēls ar ģimeni

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties B, BE, C, CE autovadītāju un 95. koda kursiem Kuldīgā. Sākums 22. janvārī. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

MODRA AUTOSKOLA rīko C, CE un periodisko apmācību (95. kods) kursus Kuldīgā. C kategorijas un 95. koda kursu sākums 20. janvārī. Tālr. 23071223, 26120089.

AUTOSKOLA Ripo-A rīko autovadītāju kursus Skrundas vidusskolā. Pieteikties līdz 15. janvārim. Tālr. 26773763.

SIA *Eko Labumi* mācību centrs piedāvā **TRAKTORTEHNIKAS** vadītāju apmācību atbilstoši TR1, TR2, TR3 un TR4 kategorijā. Mācības notiek uzņēmuma bāzē – *Apsītēs*, Pelču pag., Kuldīgas nov. Mācības vadīs pieredzējuši nozares speciālisti. Var pieteikties arī intereseenti ar NVA kuponiem. Informācija pa tālr. 29452883.

Veic **IEKŠDARBUS, FLĪZĒŠANU** un citus darbus. Tālr. 26012477.

Siltinām ar **EKOVATI**. Aizpildām gaisa spraugas. Sagatavojam objektus. Tālr. 29852059.

Vīrs uz stundu uzstāda **DŪMU DETEKTORUS**. Tālr. 24333112.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsma dokumentācijas sagatavošana. Tālr. 27226777.

SIA *Bērzi plus* noīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķelšanai. Tālr. 29150380, 26458900.

PIEMINOT

Mūžībā aizgājusi **MARTA PĒTERSONE**

(dzim. Strujēviča; 06.01.1939. – 07.01.2020.).

Skaudri apzināties, ka mirusi mūsu Kuldīgas mūzikas skolas bijusī audzēkne (no 1947. līdz 1955. gadam), koncertmeistare, klavieru skolotāja (no 1963. līdz 2015. gadam) un lieliska kolēģe Marta Pētersone.

Viņa uzaugusi ģimenē, kurā mīlēja mūziku. Tēvs spēlēja vijoli, māte bija liela dziedātāja, apmeklējusi Kuldīgā M.Jevlampjevas baletstudiju. Savukārt Marta mūzikas mīlestību ieaudzina savos klavieru klases audzēkņos, kuru skaits mērāms vairākos desmitos.

Dzīve bez ziediem, mūzikas, smaida un sirsnības viņai nebija iedomājama. Izvadīšana sestdien, 11. janvārī, 15.00 no kapličas Aizputes ielā uz Kalna kapiem. E.Vīgnera Kuldīgas mūzikas skolas kolektīvs

LĪDZJŪTĪBAS

Esam kopā skumju brīdī ar Mirdzu, dzīvesbiedru **OJĀRU** smiltainē aizvadot. *Atmodu draugi: Ināra, Ārija, Vilma, Tamāra, Astra*

*Mīļo tēt, cik ļoti grūti
Tevī zemes klēpim dot,
Atvadoties sveikas sūti,
Dziedāt dziesmu pēdējo.*

/Z.Purvs./

Izsakām līdzjūtību Elītai Grazdei-Graznai un Amandai, tēti un vectētiņu smiltainē pavadot.

Liepu mājas iedzīvotāji

*Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs.
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē
Vienmēr mūsu atmiņās būs.*

/S.Kaldupe./

Izsakām līdzjūtību Virģīnijai Andžānei, brāli **AĻĢI** mūžībā pavadot.

Liepu mājas iedzīvotāji

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt..*

/S.Kaldupe./

Skumju brīdī esam kopā ar tevi, Maijīn, mammīti aizsaulē aizvadot.

Pii Ābelīte kolektīvs

*Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dzīji, dzīji daudzām sirdīs sāp.*

/O.Skuja./

Izsakām līdzjūtību **OLGAS GRĪNBERGAS** tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot.

Sekcijas kaimiņi Dzintaru ielā 12, Juris, Regina

*Paņem līdzi saules glāstu,
Ko tev draugu rokas liek.
Lai tev smilšu klēpī dusot,
Mazu brīdi siltāk tiek.*

/P.Priede./

Izsakām dziļu līdzjūtību visiem piederīgajiem, **ANNU NOVICKU** pavadot mūžībā.

Iedzīvotāji Skrundas ielā 29

*Ir skumjas, kas acīs asaras rieš,
Ir atmiņas, kas visu dzīvi silda.*

/A.Skujīņa./

Skumju brīdī esam kopā ar Aigaru Reinsonu, sievu aizsaulē aizvadot.

SIA AMG montāža kolektīvs

*Klusuma putns
Nolaižas uz zara.
Iestājas nakts.*

/R.Bebre./

Izsakām līdzjūtību Marijai un Jurim, tuvu cilvēku zaudējot.

Mājas iedzīvotāji

*Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dzīji, dzīji daudzām sirdīs sāp.*

/O.Skuja./

Visdziļākā līdzjūtība tuviniekiem, **INĀRU LIŅĶI** mūžībā pavadot.

Sekcijas kaimiņi Liepās

*Tu būsi debesīs, zemē,
Tu vējā un saulē,
Tu savējo sirdīs,
Tie tevi neaizmirsīs.*

/V.Kokle-Līviņa./

Skumju brīdī esam kopā ar Virģīniju Andžāni, **VILNI** zemes klēpī guldot.

Liepu mājas iedzīvotāji

Skrundas novada pašvaldība (90000015912) aicina darbā **PAŠVALDĪBAS POLICIJAS INSPEKTORU** uz nenoteiktu laiku (mēnešalga 853,00 EUR).

Ar amata konkursa prasībām var iepazīties Skrundas novada pašvaldības mājaslapā www.skrunda.lv. Pretendentiem pieteikties līdz 2020. gada 16. janvārim (ieskaitot), sūtot norādītos dokumentus: Raiņa ielā 11, Skrundā, Skrundas novadā, LV-3326, vai e-pastā: dome@skrunda.lv. Sīkāka informācija pa tālr. 29555335 (izpilddirektors Guntis Putniņš).

VIKA SIA «Vika Wood» kokzāģētava **PĒRK egles un priedes zāģbalkus.**

Sīkāka informācija pa tālruni **26443376**. Papildu informācija www.vikawood.lv.

Jaunumi arī portālā www.kurzemnieks.lv!

INTERESANTI

Redze jau pirms dzimšanas

Kalifornijas universitātes Berklijā (ASV) pētnieki noskaidrojuši, ka jau otrajā grūtniecības trimestrī ilgi pirms iespējas saskatīt attēlus bērns mātes vēderā spēj redzēt gaismu. Gaismas jutīgām šūnām, iespējams, ir lielāka nozīme bērna smadzeņu attīstībā un acs radzenes apasiņošanā, nekā zinātnieki domājuši. Līdz šim uzskatīts, ka audi acs aizmugurējā daļā darbojas divos režīmos – tie fiksē gaismu vai tumsu, tā palīdzot bērnam jau vecumā just diennakts ritmu un to, uz ko cer visi vecāki, – iemācīties pa naktīm gulēt un būt nomodā gaišajā laikā. Atklāts, ka vienkāršās šūnas sazinās savā starpā un signalizē arī par gaismas intensitāti, liekot acs zīlītei sarauties, kā arī sazinās ar tādām smadzeņu daļām, kas atbild par garastāvokli un emocijām. Zinātnieki norāda, ka acs pētniecība ir būtiska ne tikai saistībā ar redzi, bet arī citām jomām, piemēram, gaismas izraisītas migrēnas ārstniecībā un pētījumos, kāpēc gaismas terapija ir tik veiksmīga cīņā pret depresiju.

SEN

Vietējās ziņas

Neticams aukstums valdīja svētdien Sadraudzīgās biedrības zālē, kur par nožēlošanu atkal sāk ieviesties pērnā kārtība, neskatoties uz jaunceltām četrām krāsnīm. Šīs vien nespēj zālē uzturēt nepieciešamo siltumu, ja netiek pietiekoši kurinātas. Svētdien viņas bija mazliet remdenas un teātra publika bija spiesta sameklēt garderobē mēteļus, kažokus utt. No daudzām pusēm mums izskatās, ka tādā gadījumā turpmākā teātra apmeklēšana neiespējama. Vienā gadījumā iepriekš iegādātās biļetes palika neizlietas. Ko cieš aktieri uz vēl aukstas skatuves, to zin viņi vien, un Avotiņas jaunkundzes uzstāšanās pēdējā ainā ar basām kājām izsauca nedalītu publikas līdzcievību. Tāda kārtība, protams, var tikai veicināt teātra neapmeklēšanu, un būtu ļoti vēlams, ka šī nebūšana līdz nākamajai izrādei tiktu novērsta.

Kuldīgas Vēstnesis, 11. janvārī 1924. gadā

Photo- A. CELMIŅŠ,
Kuldīgā, Baznīcas ceļā 29.
Uzņem iekš- un ārpus mājas dažādās modernās pozēs, palielina no 150 līdz 500 rbļ.
Glīte darbs, mērenas cenas!

MEŽA ĪPAŠNIEKI!

Tev ir mežs vai cirsmas? Mums ir nauda!

Mēs esam gatavi novērtēt Tavu mežu un samaksāt par to vienas dienas laikā.

Zvani un pārliecinies, ka Stiga RM pārsolīs cita mežsaimniecības uzņēmuma piedāvājumu!

Sazinies ar mums pa tālruni **27898969** vai raksti uz e-pastu: birojs@stigarm.lv

Sludinājumu, reklāmu var iesniegt:

- ◆ pirmdienās, otrdienās, trešdienās, ceturtdienās no 8.00 līdz 17.00,
- ◆ piektdienās no 8.00 līdz 16.00.
- ◆ otrdienas un piektdienas numuriem pieņem līdz pirmdienas un ceturtdienas 12.00.

JANVĀRA ERUDĪTS

Kopš kura gada ārsts Ādolfs Briška strādājis Kuldīgas slimnīcas radioloģijas nodaļā?

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz **13. janvāra 11.00** sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Atbilde: Vējturu nams ir brīvdabas koncertzāle Jūrkalnes Ugunsplavā.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Evita Hoiere, Lilija Baukše, Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ausma Kreidere, Indra Āboliņa, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs.

PĒRKAM

* **Augošu koku cirsmas un sortimentus pie ceļa;**

* **Papīrmalku ostās: (Rīgā, Mērsragā, Liepājā)**

Meža īpašniekiem:

- Veicam bezmaksas konsultācijas;
- Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsmu iestīgošanā;
- Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Telefoni informācijai: **29196926**
www.metsaforest.com/lv

Filisa Nādzā

TALANTĪGAIS MISTERS RIPLIJS

DAILES TEĀTRIS

Pēc Patrīcijas Haismitas romāna motīviem

Identitātes drāma 2 cēlienos
Pirmizrāde – 2020. gada 31. janvārī
Režisore – Laura Groza-Ķibere

Informācija pa tālr. 67294444 Kases darba laiks: 10.00 - 19.00; S., Sv. 11.00 - 18.00 www.dailsteatris.lv

LAIKA PROGNOZE

Šomēnes ziemu var nesagaidīt

Lielākajā daļā Latvijas piekrastes meteoroloģiskā ziema joprojām nav iestājusies, liecina Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra informācija.

Arī laika ziņu komentētājs Toms Bricis savā feisbuka kontā (*Toms Bricis LTV laika ziņas*) vakar stāstīja, ka tuvākajās dienās ne sniegu, ne salu nesagaidīt, vismaz Kurzemē noteikti ne.

Analizējot, kādas ziemas mums kādreiz bijušas, prognozētājs norādīja, ka līdz šim it kā bargākais gadalaiks bijis neierasti silts. Pašlaik gaiss ir par četriem pieciem grādiem siltāks, nekā vajadzētu būt. Tomēr temperatūras novirze

no normas nav nekas neierasts – ir bijuši tādi gadi, kad decembrī un janvāra pirmajās dienās zied krokusi, rosās ērces un citi kukaiņi.

Tas ir klimata pārmaiņu rezultāts, taču nevajadzētu satraukties, ka īstas ziemas turpmāk nebūs nekad. Pēc sībrīža prognozēm lielu cerību uz sniegu un salu nav. Īslaicīgi sniegs varētu parādīties piektdienas vakarā Latvijas austrumdaļā. Tur var izveidoties pat piecu centimetru bieža kārtā.

Kurzemniekiem un vidzemniekiem, kuri grib redzēt sniegu, T.Bricis iesaka celties agrā sestdienas rītā un doties uz Latgali līdz pat Krievijas robežai.

Bet tas ātri nokūsīs, un nākamā nedēļa atkal būs silta līdz pat 18. janvārim, kad nāks jauns neliela aukstuma vilnis. Savukārt ilgtermiņa prognozes liecina, ka šomēnes ziemas iestāšanās nav iespējama un arī februārī būs silti.

MŪZIKA

Starp pretendentiem arī Rūta Ķergalve

Kopš vakardienas kanālā *YouTube* var noklausīties Latvijas Televīzijas autoru un izpildītāju konkursam *Supernova* pieteiktās dziesmas un izpildītājus, kurus žūrija aicinājusi uz noklausīšanas klātienē, un to vidū ir arī kuldīdzniece Rūta Ķergalve.

Viņas dziesmu *Izgaismots* var dzirdēt adresē <https://youtu.be/I5bQi2dSyI0>, un Rūta ir gan mūzikas, gan vārdu autore. Konkurssam pieteikts rekordliels dziesmu skaits – 126. Nākamajā kārtā iekļuvušas 26. Astoņas finālistes tiks izziņotas 16. janvārī.

Šogad *Supernovai* būs viena tiešraide 8. februārī, kad uzzināsim, kurš pretendents dosies uz 65. starptautisko Eirovīzijas dziesmu konkursu, kas maijā notiks Nīderlandes pilsētā Roterdamā.

VIETĒJAIS MEŽIZSTRĀDES UZŅĒMUMS

A/S VERTEX

PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS, CIRSMAS, AUGOŠUS KOKUS

☎ **283 688 38** ☎ **261 299 19**

info@lmu.lv www.lmu.lv